

aluminij

Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Ne le besede, tudi sredstva

Sodelovanje potrošnikov aluminija in al-polizdelkov pri modernizaciji proizvodnje primarnega aluminija v TGA

Projekt modernizacije proizvodnje primarnega aluminija je eden izmed tistih projektov, ki jih je nemogoče zagotoviti z običajnimi viri financiranja. Nemogoče je pričakovati, da bi lastna akumulacija investitorja zadoščala, enako pa velja tudi za bančna sredstva domačih poslovnih bank.

Če se ideja o modernizaciji pojavi v obdobju, ko celotna družbena akumulacija niti približno ne zadošča za uresničitev vseh zastavljenih projektov, potem je težnja po zbiranju vse, še nerazporejene akumulacije toliko razumljivejša.

Vse te ugotovitve so nas tudi vodile v odločitev, da morajo pri izvedbi projekta modernizacije proizvodnje primarnega aluminija sodelovati tisti, ki ta aluminij in al polizdelke **potrebujejo**. Vsem našim in impolskim kupcem smo predlagali, da si svojo bodočo oskrbo (s tem pa tudi eksistenco) zagotovijo s sodelovanjem pri projektu MPPAI.

Predložen sporazum je predvideval 5 letno združevanje finančnih sredstev v višini 15 % vrednosti dobav za aluminij in 12,5 % vrednosti za al-polizdelke. Osnova združenja bi naj bile tekoče dobave izdelkov iz SOZD Unial, kar je bistvena razlika od sporazuma iz leta 1980. Sporazum obvezuje vsakega kupca na plačilo deleža sprotno na vsako dobavo in omogoča sprotno kontrolo restnosti vsakega podpisnika.

Združena sredstva bi se naj pričela vračati eno leto po pričetku redne proizvodnje v moderniziranih zmogljivostih, s tem da se obrestujejo le v dobi vračanja (za še neodplačani del).

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Odziv kupcev je bil več kot ugoden. Že 16. marca, ko je bil podpis sporazuma v prostorih TGA, smo s pristopnimi izjavami zajeli 87 % vseh razpoložljivih količin aluminija in al-izdelkov. Današnje stanje je še ugodnejše, saj je ta delež že mnogo višji: približno 92 %. Menimo, da smo se približali optimumu možnega zajetja posameznih količin in kupcev, saj je potrebno upoštevati predvsem določene težave pri prilagajanju proizvodnega asortimana impolskih kapacitet.

In bistvena sprememba glede na sporazum iz leta 1980?

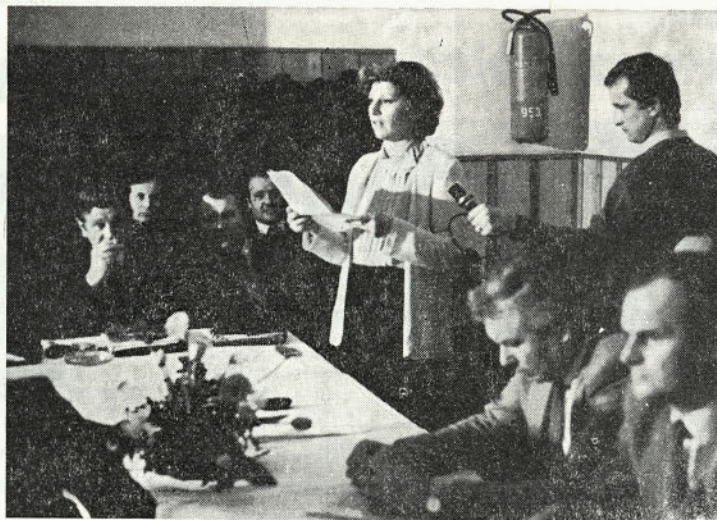
Predvsem ta, da **sporazum že izvajamo!**

Sredstva pritekajo!

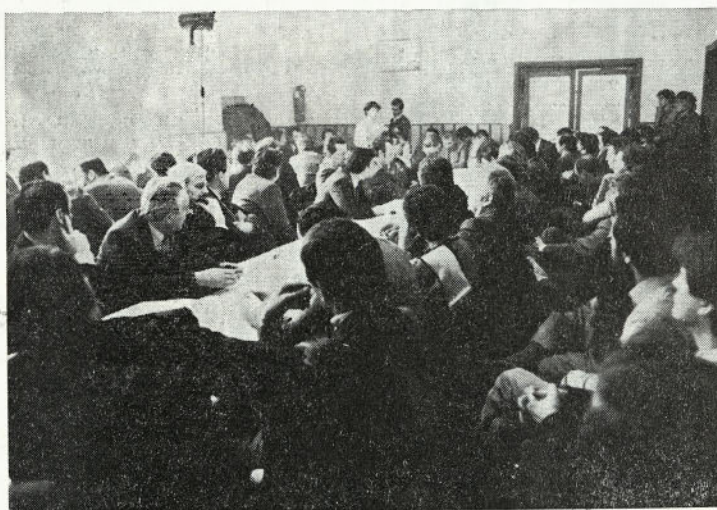
Seveda s tem delo na sporazumu še ni končano. Potrebno bo nenehno spremljanje njegovega izvajanja, ter takojšnje in dosledno reagiranje na vsako njegovo kršitev. To bo zahtevalo tesno sodelovanje vseh strokovnih služb v TGA in v Impolu.

Ne smemo pa pozabiti na še en pozitiven vidik sprejema tega sporazuma. Vsem (vsaj upam tako!) v naši družbi, ki so širili fano o nepotrebnosti aluminija v Sloveniji smo dokazali, da je resnica drugačna: večina porabnikov je pokazala, da rešitve svoje surovinske oskrbe ne vidi brez modernizacije v TGA Kidričevo. To svoje spoznanje že podpirajo in ga bodo tudi v bodoče, ne samo z besedami, temveč tudi s sredstvi.

Danilo Toplek

Nagovor predsednice skučine Skupnosti za medsebojno plansko poslovno sodelovanje na področju aluminija Mirjam Blažičeve

Udeleženci podpisovanja Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za modernizacijo proizvodnje primarnega aluminija

Pozdrav predsednika KPO TGA Alojza Gojčiča

27. april dan OF 1. maj praznik dela

Vsem delavcem,
upokojenecem,
študentom in poslovnim
partnerjem želimo
prijetno praznovanje

4. maj

DAN, KO JE ONEMELA
VSA JUGOSLAVIJA

»Smrt je odvisna od tega, kako je kdo živel. Če ste naredili kaj koristnega, vas bo to preživelo. Četudi je imel kdo v življenju kakšno koristno vlogo, svet tudi po njegovi smrti ne bo krenil navzdol. To, kar je naredil, bo ostalo za vselej. Veliko je odvisno od tega, kaj je kdo naredil za državo ali za narod. Zgodovina je dolgotrajen proces. Ljudje nikoli ne pozabljajo, kaj je bilo dobrega pri kakem državniku. Vedno se bodo spominjali tistega dobrega v njegovih delih. Poznamo pregovor 'Srečen je tisti, ki večno živi.' To pravzaprav pomeni, da je naredil kaj dobrega.«

Tito

Poskusne peči v elektrolizi B

Res je, da poskusne peči s predpečeno anodo v elektrolizi B postavljamo že drugič. Prvič so se za postavitev poskusnih peči odločili že v letu 1969, ker so že takrat menili, da so peči s predpečeno anodo sodobnejše in da je tehnični napredek v proizvodnji primarnega aluminija mogoč le na pečeh s predpečeno anodo, tako z vidika regulacije in avtomatizacije procesa, kakor tudi možnosti zajetja in čiščenja plinov, seveda v smislu znižanja specifične porabe energije in ostalih surovin ter izboljšanja delovnih pogojev in zaščite okolja. Žal se postavitev teh poskusnih peči ni zaključila z rekonstrukcijo elektroliz, kot je bil program razvoja TGA.

V drugo postavljamo poskusne peči v TGA z istim ciljem: peči naj bi bile osnova za poznejšo rekonstrukcijo elektrolize B, ki je zajeta v okviru koncepta modernizacije proizvodnje aluminija. Ker je bila odločitev za postavitev teh peči v letu 1983, smo jih imenovali B6P-83. Seveda pa je delo na dokumentaciji, idejnih rešitvah, teoretičnih predvidevanjih za obratovanje peči, steklo že mnogo prej v okviru Tehničnega razvoja v TOZD Proizvodnja aluminija.

Na odločitev za takšno konstrukcijo peči, kot jih sedaj postavljamo, pa je vplivala obstoječa peč v elektrolizi B, od katere smo želeli zadržati in uporabiti, kar se je dalo. Kajti splošni koncept rekonstrukcije elektrolize B na predpečene anode zajema uporabo:

- dvorane elektrolize B
- tokovodnikov
- katodnega dela z manjšimi spremembami
- žerjavov za remont
- sredstev talnega transporta
- usmerjevalnice.

Pri katodnem delu peči je spremenjena dolžina katodnih blokov od sedanje 2120 mm na 2300 mm in stranska obzidava z vencem.

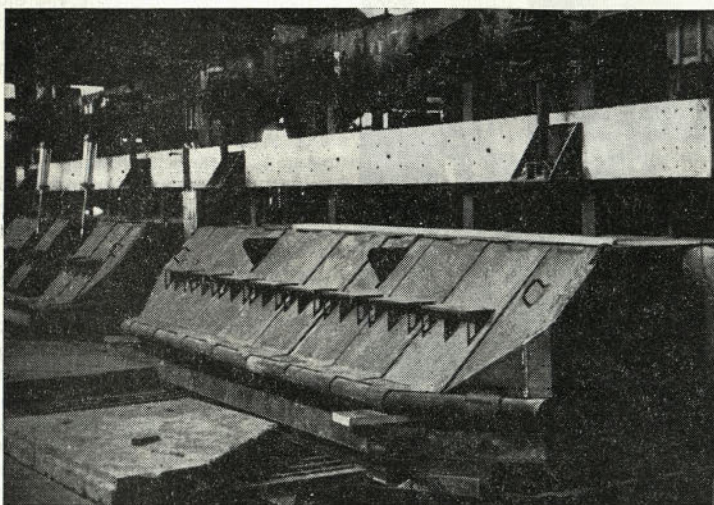
Glede na določeno ekonomsko gostoto toka v vodnikih (0,324 A/mm²) je bila potrebna zamenjava obstoječih tokovodnikov in sicer anodne deske in fleksibile. Na pečeh smo želeli urediti anodno konstrukcijo tako, da bi bilo možno urediti sistem za odsesavanje plinov in pokritje peči.

Anoda je sestavljena iz 14 anodnih kompletov, uporabljen je večji del obstoječega nosilnega jarma, nosilci jacksov, spodnji mali jacksi, osi, reduktor in ležaji. Anodni deski sta novi in ravni.

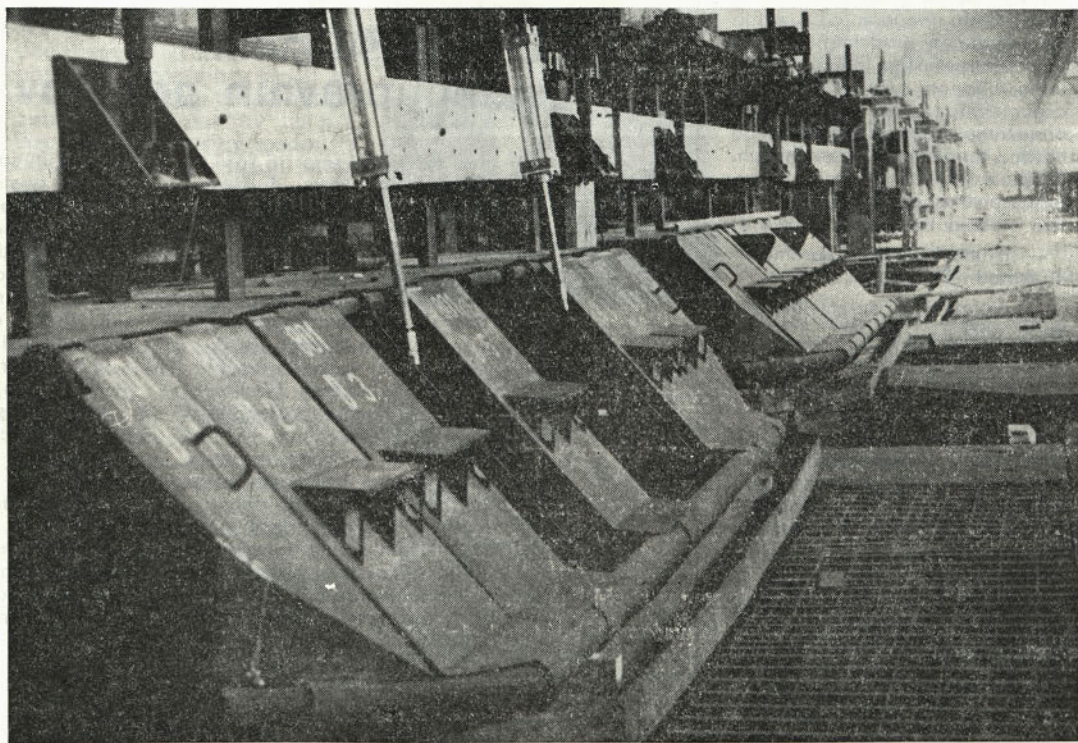
Pokritje je sestavljeno iz trdnega, negibljivega dela in dveh gibljivih delov, ki ju dvigujeta pnevmatska cilindra. V trdnem delu pokritja se zbirajo anodni plini, ki se preko cevovoda odvajajo v zbirni cevovod. Na gibljivem delu pokritja so bočni pokrovi (segmenti), tako da pri določenih delovnih operacijah ni potrebno odpirati celotne peči in je tako učinek zbiranja plinov lahko večji.

Obzidava

Poskusne peči

Za poskusne peči bo postavljen improviziran sistem za odvek plinov, ki bo zagotavljal enake pogoje glede količine in hitrosti odvečenih plinov na pečeh, kot naj bi to bilo po rekonstrukciji celotne elektrolize.

Pri posluževanju poskusnih peči bo uporabljena obstoječa mehanizacija v elektrolizi, potrebna je bila le nabava stroja za zamenjavo anod in priprave za dvigovanje anodnih tokovodnikov. Priprava anodnih kompletov se bo opravljala v improviziranem roddingu.

V teku je torej postavitev prvih šestih poskusnih peči in sicer od 801 do 806, na tej skupini je možno dodatno napajanje za doseganje višjega toka.

Glede na stanje del na pečeh predvidevamo, da bi prve štiri peči lahko dali v pogon konec aprila ali v začetku maja 1984. Dela opravljajo delavci »Metalca« iz Čakovca in naše TOZD Vzdrževanje.

Pri obratovanju peči bomo testirali naša predvidevanja za rekonstruirane peči in dodelali konstrukcijske rešitve. V skladu s programom dela bo na pečeh potrebno zasledovati številne parametre in določiti kvantitativne vplive, ki jih določen parameter ima na obratovanju peči ob upoštevanju mnogih soodvisnosti, ki se pri obratovanju peči pojavljajo. V osnovah smo upoštevali, da bi te peči obratovale pri toku 70 kA, vendar bomo zasledovali tudi cilj čim večje proizvodnje po peči, zato bomo testirali obratovanje peči pri različnih jakostih toka: 70 kA, 72 kA in 75 kA. Narejen je program meritev, ki jih naj bi opravljali na pečeh za optimiranje obratovanja peči, bodo pa tudi osnova za strokovno utemeljitev, kakšne rezultate bo

(Nadaljevanje na 4. strani)

Obisk delegacije sindikatov Bosne in Hercegovine

Delegacijo sindikatov BiH je v naši delovni organizaciji pozdravil predsednik sindikata TGA Franc Korošec

Delegacijo sindikatov BiH je vodil njen predsednik Kemal Karačić (prvi z desne), spremljal pa jo je predsednik ZSS Marjan Orožen

V začetku aprila je bila v Sloveniji delegacija sindikatov iz BiH. Vodil jo je predsednik Kemal Karačić. Gostje so se sestali s predstavniki slovenskih sindikatov, kjer jih je predsednik Marjan Orožen seznanil z organiziranostjo in nalogami ZSS ter družbenoekonomskimi in političnimi razmerami v Sloveniji.

Obiskali so Tovarno avtomobilov v Mariboru in tovarno oblačil in perila v Murski Soboti

Tudi v Kidričevem si je delegacija najprej ogledala del proizvodnje, predvsem elektrolizo in novo livarno, nato pa sedla k pogovoru, kjer so jih predstavniki konference osnovnih organizacij sindikata seznanili z delom, težavami in uspehi tovarne, z organiziranostjo sindikata in medsebojnimi odnosi po ukrepu družbenega varstva.

Z zanimanjem so gostje prisluhnili informaciji direktorja marketinga o poslovnih odnosih z delovnimi organizacijami v BiH, ki so bili v preteklem obdobju zelo dobri, kar pa ne moremo trditi za zadnji dve leti.

Zataknilo se je pri delovni organizaciji Elektrobosna, ki ima velike težave z redukcijami električne energije, zato dobavlja manj silicija tovarni glinice in aluminija, ki je največji jugoslovanski kupec te vrste. Posledice so seveda hude, saj TGA ne more izdelovati livnih zlitin, kar pomeni manjšo proizvodnjo tudi v okviru poslovnega združenja SUAL. Dogovor, ki so ga sklenili lansko leto, opredeljuje te medsebojne soodvisnosti (Elektrobosna—TGA—Tovarna dušika Ruše), samoupravni sporazum o trajnem medsebojnem sodelovanju, o katerem zdaj razpravljajo samoupravni organi, pa naj bi dokončno uravnal te odnose.

Žal pa se v TGA ne morejo pohvaliti z dobrim sodelovanjem z rudnikom boksita v Jajcu, od koder je TGA še pred tremi leti dobivala večino surovine. Po dvajsetletnem dobrem sodelovanju so se vezi pretrgale kar čez noč — boksit odhaja v Mostar, TGA dobiva le simbolične količine.

Podobno je tudi z odnosi s Koksno kemijskim kombinatom Lukavac. Pred leti je TGA dobivala od njih vse potrebne količine smole, zdaj le tretjino, preostalo pa uvaža. Koksno kemijski kombinat pa, da bi si zagotovil devizna sredstva, svojo smolo izvaža. Pogovori v zadnjih dveh mesecih dajejo upanje, da bodo obnovili sodelovanje, saj jim je Kidričevo pripravljeno zagotoviti potrebne devize.

Vsekakor pa lahko omenimo dobro sodelovanje z Energoinvestom, predvsem z njihovimi strokovnjaki v elektrolizi, pa tudi gospodarski stiki potekajo prek poslovnega odbora vseh elektroliz, kjer obravnavajo načrte nabav, problematiko prodaje in podobno.

Gostje so ob koncu obiska dejali, da so prijetno presenečeni nad dobrimi poslovnimi rezultati TGA pa tudi odnosi, kajti v delovni organizaciji pod družbenim varstvom so pričakovali vse kaj drugega. »Vesel sem, da ste spregovorili iskreno, neprijetno pa mi je, če se dolgoletno sodelovanje zmanjšuje. Ne vem sicer zakaj, prepričan pa sem, da to ni prav. Obljubljam, da se bom z vsemi delovnimi organizacijami pogovoril in videl, zakaj je nastal kratek stik,« je dejal ob koncu predsednik Karačić.

Vera Pekar

(Nadaljevanje s 3. strani)

na teh pečeh možno doseči in zakaj bodo mogoča odstopanja od teoretično predvidenih rezultatov (napetostna bilanca, toplotna bilanca peči!). Obstajajo argumentirani pomisleki glede obnašanja obstoječe katode ob novih termičnih obremenitvah. Skupina delavcev, ki se bo ukvarjala s poskusnimi pečmi, bo v okviru razvoja teh peči delala na:

— izdelavi predloga sprememb na katodnem delu peči,

— dodelavi oz. spremembi projektja peči,

— konstrukcijski rešitvi in testiranju lokalnega odvleka plinov.

Ob tako zastavljenem delu, rezultatih in novih predlogih, se naj bi dopolnila dokumentacija za poskusne peči in pristopilo k postavitvi naslednjih šest peči na skupini BI2P.

Nek delavec v elektrolizi, ki je z zanimanjem opazoval peči, ki dobivajo svoj novi videz, je dejal, da upa in želi, da bi to le pomenilo prvi korak v začetku uresničevanja programa modernizacije proizvodnje aluminija v TGA.

Banič-Kranjčević Ivana, dipl. ing.

SEMINAR

Za boljše delo samoupravnih organov

V plan aktivnosti smo ga zapisali že takoj po ukrepu družbenega varstva, vendar zaradi preobilice drugega dela, pa tudi zato, ker smo to pomlad izvolili nove samoupravne organe, so se zadnje delovno soboto v tem mesecu končala predavanja za delegate samoupravnih organov. V treh seminarjih, vsak je trajal osem ur, so se zvrstila številna predavanja, ki jim je prisluhnilo okrog 230 delavcev.

Člani odbora za kadre so se seznanili z enotno kadrovsko politiko normativno ureditvijo delovnih razmerij, nagrajevanjem po delu in varstvom pravic delavcev.

Delegati delavskih svetov so poslušali predavanje o bistvu samoupravljanja kot načina življenja ter o ločnici med upravlja-

njem in samoupravljanjem, o vlogi in pristojnosti delavskega sveta, vlogi pri odločanju ter enotni razvojni politiki TGA.

Delegati samoupravnih delavskih kontrol in disciplinske komisije TGA so se seznanili s svojo vlogo pri odločitvah, o normativni ureditvi in našli odgovore na marsikatero vprašanje.

O skoraj vseh temah so predavali naši strokovnjaki, med gosti pa so bili: Ivica Čas, Slavko Soršak, Filip Dolinar in Stanko Lepej.

Predavanja so bila kratka, dovolj jasna in razumljiva vsem, zato lahko rečemo, da bomo pridobljeno znanje koristno uporabljali, kajti odločati v tem trenutku, posebno našem, ni lahko.

V. P.

Po starem ne bomo preživeli

Čeprav bo šele konec meseca znano, kakšna bo projekcija gibanja cen v letu 1984 — potem ko naj bi nehal veljati odlok o zamrznitvi cen, sprejet decembra 1983. leta — je že zdaj jasno, da bo tudi sprostitve cen nadzorovana. Drugače očitno ne gre, če ne želimo tudi letos visoke stopnje inflacije, ki bi izničila stabilizacijska prizadevanja. Časovna stiska, ki je značilna tudi za pripravo na odmrznitev, nenehno spreminjanje projekcije (inačica iz prejšnjega tedna je bila nerealna, saj je temeljila na možnem povečanju cen proizvajalcev le za 25 odstotkov, novejša, iz tega tedna, predvideva 30-odstotno povišanje) ne bi smelo zamegliti osnovnega cilja, ki naj bi ga dosegli v prvi fazi uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije: ne prizadeti živih, sposobnih delov gospodarstva, hkrati pa omogočiti, da bi prenehali tisto proizvodnjo, ki nima možnosti ustvarjati dohodka, seveda ob uveljavljanju ekonomskih zakonitosti, ne pa privilegijev, prisvojenih pravic in družabljanja izgub.

Četudi naj bi polovico ali nekaj več kot polovico cen oblikovali svobodno — bojazen, da bo to pritisk na inflacijo, da bo ponovno prišlo do preazporeditev dohodka in da bo to pritisk tudi na standard, je upravičena — bo za drugo polovico veljal režim za oblikovanje cen in nadzor nad njimi. Za 10 odstotkov cen naj bi veljala neposredna kontrola izvršnih organov države, dobro tretjino naj bi določali ozdi s samoupravnimi sporazumi s kupci svojega blaga in storitev, te sporazume pa naj bi verificirali pri pristojnih skupnostih za cene (zveznih, republiških itd.). Seveda svobodno oblikovanje cen ne pomeni, da bo to potekalo brez nadzora, ampak naj bi ozdi tudi te spremembe (navzgor, saj si ne znam predstavljati, da se bo kdo odločil in pocenil kakšen izdelek ali storitev) skupnostim za cene. Zvezni izvršni svet pa bo določil rok, ko morajo skupnosti za cene dati pripombe (v igri sta 8-dnevni in 30-dnevni rok) ali pa z molkom (tudi v tem primeru bo molk zlato) izraziti svoje strinjanje s podražitvijo. Za popolno informacijo (nekateri krogi, zlasti novinarski, so zadnje čase vso pozornost usmerili na popolnost ali nepopolnost sporočil za javnost, zato se mora pisec izogibati vnaprejšnjim nespornostim) je treba omeniti še luksuzne izdelke, katerih cene lahko podivjajo tudi do 100 in več odstotkov. Če se bo tudi tokrat posrečilo Crveni zastavi in drugim sestavljalcem doseči, da bodo ob zabavni

tehniko na tem spisku tudi avtomobili, bodo imeli potencialni kupci tega luksuznega izdelka res lepo voščilo za prvi maj, praznik dela.

Že razprave ob projekciji gibanja cen v letu 1984, o finančni konsolidaciji gospodarstva in o svežnjih ukrepov, ki jih pripravljajo zvezni izvršni svet in drugi pristojni organi — vse to je sestavni del uresničevanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in zato tudi teh delov iz prve faze ne smemo jemati ločeno — dajo vedeti, da gre za izjemno pomembne ukrepe, hkrati pa tudi slutiti, da si bo marsikdo poskušal pomagati po starem, po svoje in preživeti.

Predvsem ni malo takih, ki računajo, da bodo posledice teh ukrepov spet prevailili na drugega, da se bodo iz zaostrenih razmer gospodarjenja rešili tako, da bodo pač spet zidali cene. Tudi zato, ker bo gospodarstvo po prvem maju pod hudimi bremenami višjih obresti (lani je gospodarstvo dalo za obresti 396 milijard din, kar je 95 odstotkov več kot leta 1982), spremenjenega tečaja dinarja in s tem tečajnih razlik, povečane stopnje amortizacije, obratnih sredstev in ukrepov, ki naj prispevajo k finančni konsolidaciji. Ker bi že tako obremenjeno gospodarstvo težko zadržalo tudi dodatna bremena, bodo hkrati z ukrepi vgrajeni tudi mehanizmi, ki naj bi vsaj nekoliko ublažili položaj. Med temi so od zmanjšanja raznih članarin, cenejših bančnih storitev, manjših prispevkov za SLO in družbeno samozadržito, premije zavarovalnic do kleščanja zveznega proračuna, podaljšanja izvedbe zakona o obratnih sredstvih s petih na sedem let; velja omeniti tudi zmanjševanje davkov in prispevkov iz dohodka tozgov (5 odstotkov) in na račun skupne in splošne porabe zmanjšanje dajatev od osebnih dohodkov (2 odstotka). Med izredno pomembnimi olajšavami, kar pa še ni razdelano in je tudi vprašanje, kaj vse bo povzročilo v delovnih kolektivih, je za desetino zmanjšanje prispevek za delovne skupnosti skupnih služb. Lahko si je predstavljati, da bo razpon (ne) odobravanje, kar to zadeva, zelo širok: od spontanega pritrjevanja do vnaprejšnjega zavračanja, zlasti tam, kjer med tozdi in delovnimi skupnostmi prevladujejo proračunski odnosi, kjer ne merijo stvarnega prispevka strokovnih služb k dohodku, ampak jih plačujejo pavšalno.

Vse to samo podkrepljuje zahtevo, da bodo morali v vseh organizacijah združenega dela — ne glede na razprave ob zaključnih računih 1983 —

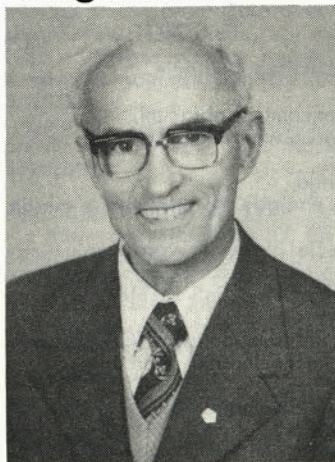
nemudoma znova narediti lastno oceno ekonomskega položaja in ekonomskih možnosti in poiskati takšne rešitve, ki bodo prispevale k boljšemu gospodarjenju. To pa ne pomeni skozi poviševanje cen oziroma priklanjanje dvojnosti: proizvajalca, ki se dopolne rešuje skozi višje cene svojih izdelkov ali storitev, popoldne, kot potrošnik, pa se jezi na tistega, ki dviguje cene. Vsako zidanje cen je namreč kot bumerang, hkrati pa bi povzročilo tudi letos eksplozijo inflacije. Visoka stopnja inflacije — o tem smo se prepričali lani, ko so cene na drobno zrastle za 58,48 odstotka, cene proizvajalcev za 55, življenjski stroški pa za 60,18 odstotka — negativno deluje na vse gospodarsko in družbeno življenje v državi. Lani je prispevala k temu, da je nastal zastoj v uresničevanju dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, še zlasti pa protinflacijskega programa. Inflacija 83 je vplivala tudi na poglabljanje socialnih razlik v družbi, zlasti na hitrejši padec življenjskega standarda prebivalcev z najnižjimi osebnimi dohodki (lansko povprečje OD v gospodarstvu je bilo 24.567 din, najvišja raven je bila pri proizvodnji žemljiskega plina 47.612 dinar-

jev na delavca oziroma 193,81 odstotka; najnižja je bila pri proizvodnji azbesta: na delavca le 13.743 din ali 55,94 odstotka od povprečja in v vinarstvu 16.137 din ali 65,68 odstotka od povprečja). Se hujši pa je vpliv inflacije, ki ga povzroča z uveljavljanjem inflatornega načina mišljenja, z motnjami na trgu, hkrati pa z zmanjšuje spodbude in zanimanje za to, da bi povečevali proizvodnjo, zmanjšali stroške in večali storilnost.

Zaradi vsega tega je še kako pomembno, kako se bodo v gospodarstvu lotili analiz svojega položaja. Veliko lažje pa bo tistim — podprla jih bo tudi široka družbenopolitična aktivnost — ki bodo pogled naprej usmerili v to, kako bodo boljše gospodarili, kako se bodo povezovali v vsem jugoslovanskem prostoru in si na ta način s surovinami in repromaterialom zagotavljali večjo proizvodnjo, zlasti tisto, namenjeno za izvoz, kako bodo združevali delo in sredstva, skratka: se odprli in skupaj z drugimi gospodarskimi subjekti prispevali k stabilnejšemu gospodarstvu, kar je tudi cilj dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije.

(Iz Gospodarskega vestnika)

Poslovili smo se od Janka Vogrinca

V soboto, 31. marca smo se poslovili od JANKA VOGRINCA, delavca-proletarca, komuniste, političnega aktivista, od prijatelja.

Janko Vogrinec je že v rani mladosti okusil trdo življenje na bajtarski domačiji v Cezanjevcih pri Ljutomeru, kjer se je rodil 2. decembra 1910. V Ljutomeru se je izučil za mizarja, nato je služboval v raznih krajih, dokler ni v letu 1935 dobil zaposlitve v Železniških delavnicah v Ptujju.

Prišel je v osveščeno delavsko sredino, kjer so se najnaprednejši delavci že povezali v ilegalno partijsko celico, ter se takoj vključil v politično delo. Tu ga je za-

tekla vojna v kateri je preстал vse grozote od zapiranja in mučenja do zloglasnega taborišča Dachau.

Po končani vojni se je Janko vrnil na delo v železniške delavnice, vendar je kot prekaljen borec in komunist prevzemal dolžnost za dolžnostjo. Opravljal je dolžnosti predsednika okrajnega sindikalnega sveta, sekretarja občinskega komiteja ZKS, predsednika Občinskega ljudskega odbora v Ptujju, poslanca gospodarskega zbora Skupščine SRS, bil član vrste delovnih teles družbenopolitičnih organizacij.

V vsem tem obdobju je veliko storil za razvoj naše občine, naše družbe.

Za svoje delo, prizadevanja in uspehe je prejel vrsto priznanj, pohval in odlikovanj.

Kljub visokim letom niti sedaj ni poznal počitka. Z vso svojo odgovornostjo je vodil občinsko organizacijo zveze borcev tako, da ga je smrt zatekla sredi ustvarjalnega dela. Akcija ga je bolj zanimala, kot veliko okrasnih besed. Do zadnjega dne je hotel biti v središču arene življenja, ne le kot opazovalec dogodkov, ampak kot borec, ki se zaveda, da je potrebno svet spreminjati in si v delu, ustvarjalnosti krojiti srečo in usodo lastnega in tujega življenja.

L. C.

Fotografija in tekst iz Ptujškega perutnjarnarja.

Zamenjava računalniške opreme v SOZD Unial

S pogodbo o medsebojnih razmerjih v zvezi z ustanovitvijo in poslovanjem skupnega računalniškega centra SOZD UNIAL, smo si postavili naslednje cilje:

- učinkovitejše poslovanje delovnih organizacij TGA in IMPOL
- optimalno izrabo računalniške opreme
- enakopravnost in ekspanzivnost obdelav podatkov obeh DO
- možnost integriranja obdelave podatkov
- možnost daljinske obdelave podatkov
- poenotenje in izmenjava izkušenj na področju AOP

Skupni računalniški center je v poslovnih prostorih DO TGA Kidričevo. V računalniškem centru je od januarja 1977. leta inštaliran računalnik IBM 370/115.

Obe delovni organizaciji imata svoje kadre za razvoj AOP posameznih poslovnih področij. Operativna dela na računalniku pa izvajajo delavci UNIAL. V službah za AOP so tudi kadri, ki zajemajo podatke, sprejemajo in razdeljujejo listine ter arhivirajo podatke.

V času delovanja računalniškega centra SOZD UNIAL nastajajo naslednji stroški:

- najemnina za sistem in enotne programske produkte,
- najemnina za sistemski prostor, prostor UNIAL in prostor IMPOLA v TGA,
- osebni dohodki in drugi stroški delavcev UNIAL, ki delajo na računalniku,
- stroški šolanja kadrov UNIAL, ki delajo na sistemu,
- stroški dislokacije IMPOLA (prevozni stroški, PTT stroški in stroški tiskalnika v IMPOLU).

Vse zgoraj navedene stroške pokriva delovni organizaciji v enakem razmerju. V TGA »BORIS KIDRIČ« Kidričevo izvajamo avtomatsko obdelavo podatkov na dveh računalnikih.

Oba računalnika sta IBM in sicer: IBM 1130, ki je naša last in računalnik IBM 370/115, ki ga imamo v najemu v okviru SOZD UNIAL.

II.

Računalnik IBM 1130 je namenjen predvsem za reševanje matematično-tehničnih problemov (optimiranje proizvodnje, mrežno planiranje, reševanje matematičnih in statističnih problemov, izdelava konstrukcij s pomočjo računalnika itd.). Za reševanje vseh zgoraj navedenih nalog imamo kupljene sistemske programe. Računalnik IBM 370/115 pa omogoča obdelavo proizvodnih in ekonomsko finančnih področij.

Avtomatsko obdelavo imamo v TGA uvedeno na naslednjih poslovnih področjih:

- kadrovska evidenca z evidenco prisotnosti na delu,
  - evidenca disciplinskih prekrškov delavcev,
  - obračun osebnih dohodkov,
  - materialno poslovanje,
  - materialno poslovanje za investicijsko področje,
  - drobn inventar v uporabi,
  - osnovna sredstva z vsemi evidencami in obračuni,
  - glavna knjiga z analizo fiksnih in variabilnih stroškov,
  - spremljanje proizvodnje glinice,
  - spremljanje proizvodnje aluminija,
  - spremljanje porabe električne energije po stroškovnih mestih,
  - obdelava vseh anket v DO,
  - izdelava mrežnih planov za večja popravila vzdrževanju.
- V fazi testiranja pa imamo uvedbo avtomatske obdelave na:
- področju kupcev, spremljanje plačil po SaS za MPPAL področje ekonomike investicijskih projektov

V letu 1983 so se zahteve po avtomatski obdelavi v TGA povečale.

Organizacija AOP naj bi se izvedla na naslednjih področjih:

- salda konti kupcev in dobaviteljev,
- izdelava letnega plana s pomočjo računalnika,
- prenos podatkov za spremljanje predelave aluminija na računalnik,
- prodajno področje,
- nadaljevanje del na materialnem področju za potrebe nabavne službe,
- organiziranje evidenc za področje SLO in DS.

Katero od zgoraj navedenih področij bomo v letu 1984 analizirali se bo potrebno dogovoriti in napraviti prioriteten red.

III.

Naloga na področju AOP v TGA opravlja 21 delavcev. Večina teh delavcev dela na operativnih delih, zajemanju podatkov, ažuriranju podatkov, arhiviranju podatkov, koordiniranju obdelav in sprejemu in izdajanju listin. (13 delavcev).

Za razvoj aplikacij na posameznih področjih AOP pa je zadolženih 8 organizatorjev programerjev, ki so razdeljeni v dve skupini, na organizatorje programerje za tehnično področje in organizatorje programerje za ekonomsko področje. Strokovni kader s katerim služba AOP razpolaga je sposoben sprogramirati in organizirati za AOP vsako poslovno področje.

Kvaliteta obdelave avtomatskih podatkov pa je odvisna od pravično postavljenih želja in ciljev koristnikov in njihovo sode-

lovanje pri uvajanju AOP. Obdelava podatkov na računalniku oz. s pomočjo računalnika je takšna kot smo si jo skupaj s koristnikom organizirali, nekje slabša, nekje boljša.

Primer, kako lahko propade dobro zastavljena organizacija AOP, je obdelava tehnološke dokumentacije za delovna sredstva, kjer bi morali na osnovi zbranih podatkov od tehnološke linije do rezervnega dela izvajati razpis dokumentacije za vzdrževalna dela.

To osnovo je pripravil zavod za organizacijo dela iz Ljubljane delavci tehnološke priprave dela iz TOZD Vzdrževanja pa bi morali to nalogo realizirati, toda od leta 1976 ni vnešen niti en podatek v računalnik, čeprav imamo v naših datotekah delovnih sredstev rezervirana polja za te obdelave.

Vse obdelave na računalniku IBM 370/115 so parcialne, ker ni mogoče organizirati banke podatkov (premajhen spomin centralne enote 128 K).

Na računalniku 370/115 izvaja avtomatsko obdelavo tudi DO IMPOL. (materialno poslovanje, blagovno poslovanje, salda konti in obračun osebnih dohodkov s kadrovske evidenco). Zato računalnik že dalj časa ne zadovoljuje potreb obeh delovnih organizacij in onemogoča razširitev obdelav. V letu 1978 smo začeli zbirati ponudbe za razširitev računalniškega sistema, v letu 1979 pa smo po objavi nove serije 4341 oz. 4331 želeli zamenjati sistem z namenom doseči postavljene cilje iz pogodbe o ustanovitvi skupnega računalniškega centra. Toda predpisi so nam to akcijo onemogočili.

IV.

Praktično realizacijo razvojnih ciljev AOP smo ponovno želeli realizirati v letu 1982, ko smo podpisali pogodbo s podjetjem INTERTRADE o zamenjavi sistema, toda tudi te aktivnosti nismo izvedli zaradi novih predpisov, ki so začasno zabranjevali uvoz računalniške opreme.

Šele z objavo postopka o zamenjavi oz. nakupu računalnikov v Ur. l. SFRJ št. 76/82 smo razpisali licitacijo za javno zbiranje ponudb v Ur. l. SFRJ št. 13/83. Z zamenjavo računalniške opreme bomo dosegli:

- zamenjavo slabšega računalnika z boljšim za enako najemnino,
- možnost interaktivnega dela in ažurnost obdelav,
- uvedba novih obdelav s področja proizvodnje,
- zagotovitev kontinuitete obdelav, ter hiter prehod iz sedanjega sistema na novi sistem,
- odpravo dislokacije DO IMPOL,
- možnost širjenja spomina in priključitev večjega števila terminalov,
- možnost poenotenja obdelav,
- organiziranje banke podatkov.

Na osnovi objavljenega natečaja za zamenjavo računalniškega sistema so do roka dostavili ponudbe:

ISKRA DELTA	za sistem delta 4850/300
INTERTRADE	za sistem IBM 4331
HERMES	za sistem HEWLETT PACHARD 3000
COSAG	za sistem IBM 4341 — dva sistema
BIROSTROJ	za terminalsko opremo
VELEBIT	za terminalsko opremo

Vse ponudbe so na podlagi temeljite analize ocenili in izbrali ponudbo COSAG, ki je ponudila najugodnejšo konfiguracijo in dva sistema za 12.300 \$. Najemnina se plačuje 50 mesecev, po tem roku pa je oprema last SOZD oz. obeh DO — poslovnih partneric.

Ponudba obsega:

- 2 procesorja IBM 4341 s kapaciteto 2MB
- 2 kontrolni enoti IBM 3830
- 8 diskovnih enot IBM 3550
- 2 kontrolni enoti IBM 3803
- 4 tračne enote IBM 3420
- 2 tiskalnika IBM 3203
- 2 komunikacijska kontrolerja IBM 3272-lokalni
- 12 terminalov IBM 3272 z možnostjo prikaza 1920 znakov

Firma COS nam nudi dva sistema IBM 4341 s periferijo, kar je predvsem ugodno glede na realizacijo postavljenih ciljev v AOP v obeh DO. Sistema bosta povezana z namenom poenotenja poslovnih obdelav in možnostih »BACUP«. V času zamenjave računalniškega sistema in priprave aplikacij za interaktivno delo morajo nemoteno potekati vse dosedanje obdelave. Pri zamenjavi sistema za sistem IBM 4341 predvidevamo, da ne bo problematičen prenos obstoječih obdelav. V primeru prehoda na kakšen drugi sistem, pa bi morale teči obdelave na obstoječem sistemu ob upoštevanju dejanskega stanja še dve leti. (prešolanje kadrov, drugi programski jeziki in povsem drugačen način dela). Obe DO si kot investitorja prizadevata za skupen izbor proizvajalca računalnikov, da si s tem olajšata medsebojno povezanost obeh sistemov in zagotovita nadomestne obdelave v primeru okvar enega ali drugega sistema. Računalnika IBM 4341 sta po hardwardski in sftwarski opremi kompatibilna. To pa omogoča enoten informacijski sistem v DO in SOZD UNIAL.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Inventivna dejavnost v letu 1983

Inventivna dejavnost se mora obravnavati kot popolnoma enakovredna in ekonomsko pogojena dejavnost v proizvodnem procesu, zato je prav, da smo seznanjeni z uspešnostjo te dejavnosti v naši delovni organizaciji.

Za področje inventivne dejavnosti opravlja tehnično-administrativne naloge Služba za inventivno dejavnost v delovni skupnosti skupnih služb. Njene konkretne naloge so določene v 20. členu Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za urejanje obveznosti in pravic iz naslova izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov.

V letu 1983 smo evidentirali 77 inventivnih predlogov, kar predstavlja na 100 zaposlenih 3,17 inventivnih predlogov.

Delavski sveti temeljnih organizacij so v letu 1983 sprejeli 49 inventivnih predlogov, od katerih je bilo 33 tehničnih izboljšav in 16 koristnih predlogov.

Letna gospodarska korist in posebna plačila avtorjem izračunavamo po zaključnem računu, zato je na osnovi zbirnih podatkov šele sedaj možen opis podatkov, kar je razvidno v razpredelnici:

Opozoriti moramo, da od prijave predloga do dokončne obravnave in odločitve traja postopek ugotavljanja več mesecev, v nekaterih primerih celo nekaj let. Opazno je, da v temeljnih organizacijah prepočasni in tudi neresno pristopajo k strokovnemu razreševanju inventivnih predlogov.

Za sprejete oziroma umestne inventivne predloge, ki so bili predloženi v mesecu marcu 1983 — mesecu inovacij v TGA — je 14 avtorjev prejelo (poleg posebnega plačila) knjižne nagrade v skupni vrednosti 14.416,00 din.

Temeljne organizacije (oz. FRS) bi morale v bodoče v zaključnem računu razmejiti oz. posebej izkazovati povečani dohodek, ki je bil ustvarjen iz naslova inovacij.

Gospodarska korist in posebna plačila za leto 1983

TOZD	Število prijavlj. predlogov	Število sprejetih predlogov	Gospodarska korist 1983 din	Posebna plačila din	%-ni delež 4:3	Enkratne nagrade — gosp. koristi ne ugotavljamo	SKUPAJ 4+6
	1	2	3	4	5	6	7
Tovarna glinice	10	9	15.247.013,00	502.671,00	3,3	36.649,00	539.320,00
Proizvodnja aluminija	5	4	231.643,00	15.863,00	6,84	24.659,00	40.522,00
Predelava aluminija	23	7	601.880,00	58.765,00	9,76	55.029,00	113.794,00
LLBK Trbovlje	23	9	271.845,00	34.256,00	12,35	63.796,00	98.052,00
Vzdrževanje	15	18	611.122,00	63.394,00	10,37	89.192,00	152.586,00
Promet	1	1	—	—	—	7.930,00	7.930,00
Kontrola kvalitete	—	1	—	—	—	7.638,00	7.638,00
SKUPAJ:	77	49	16.963.503,00	674.949,00	3,97	284.893,00	959.842,00

Iznajditeljstvo

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEV. 377 z naslovom »KOTNI NASTAVEK ZA STRUŽENJE« sta prijavila inovatorja BALOH Rudi in LENART Branko iz TOZD LLBK Trbovlje.

V TOZD LLBK so ugotovili, da pri izdelavi novega orodja določenih pozicij ne morejo izdelati z rezkanjem, zaradi prevelikih dimenzij pa je tudi normalno struženje nemogoče. Izdelavo takih pozicij bi morali iskati v drugi delovni organizaciji, ker v svoji nimajo potrebnih strojev.

Avtorja sta predlagala in izdelala kotni nastavek za struženje, ki omogoča vpenjanje velikih obdelovancev in hkrati točno centriranje in pozicioniranje obdelovanca (natančnost pozicioniranja mora biti do 0,05 mm).

V TOZD LLBK so predlog ugodno ocenili in ga uporabljajo. Njegova koristnost je predvsem v boljši izkoriščenosti opreme.

Kotni nastavek se le občasno uporablja, zato ni smiselno ugotavljati gospodarske koristi predloga. Komisija za inventivno dejavnost je na predlog službe pre-

dlagala delavskemu svetu TOZD LLBK, naj avtorja nagradi z enkratno nagrado, in sicer vsakega v znesku din 3.088,00. Delavski svet je tak predlog potrdil. Nagrado smo nakazali.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEV. 378 z naslovom »PREDELAVA REZKARJA« je prijavil inovator Dušan ZELENŠEK iz TOZD LLBK Trbovlje.

V TOZD LLBK so imeli pri rezkanju ohišja za gravurne vložke probleme zaradi globine odprtine za gravurne vložke. Rezarji, ki so jih uporabljali, so bili prekratki, rezilo imajo dolgo le 60 mm, globine pa so bile tudi 100 in več milimetrov. Pogosto so iskali usluge, ki niso bile poceni.

Avtor se je spomnil načina, kako bi se izognili nakupovanju dragih rezkarjev in iskanju uslug. Obstoječi rezkar je postružil po stebelu v dolžini 35 mm na ϕ 15 mm. Nato je izdelal še steblo rezkarja, ki se natakne na rezkar in pri stiku zavari. Med konicami se rezkar pobursi po stebelu in nato je v linealu rezina rezkarja.

S takim rezkarjem lahko delajo odprtine za gravurne vložke do 160 mm globine.

V TOZD LLBK so očeinli, da je predlog koristen, njegova koristnost pa je v boljši izkoriščenosti opreme.

Ker gospodarske koristi ni smiselno ugotavljati — predlog se uporablja občasno — je komisija za inventivno dejavnost na predlog službe predlagala delavskemu svetu TOZD LLBK, naj avtorja za njegov predlog nagradi z enkratno nagrado v znesku din 5.028,00.

Delavski svet je tak predlog potrdil. Avtorju smo nagrado že nakazali.

INVENTIVNI PREDLOG ŠTEV. 361 z naslovom »PREDLOG ZA NEMOTENO DELO V ODDELKU LIVARNE« je prijavil CANČAR Jože iz TOZD LLBK Trbovlje.

V TOZD LLBK Trbovlje se je v maju lanskega leta zlomilo jedro

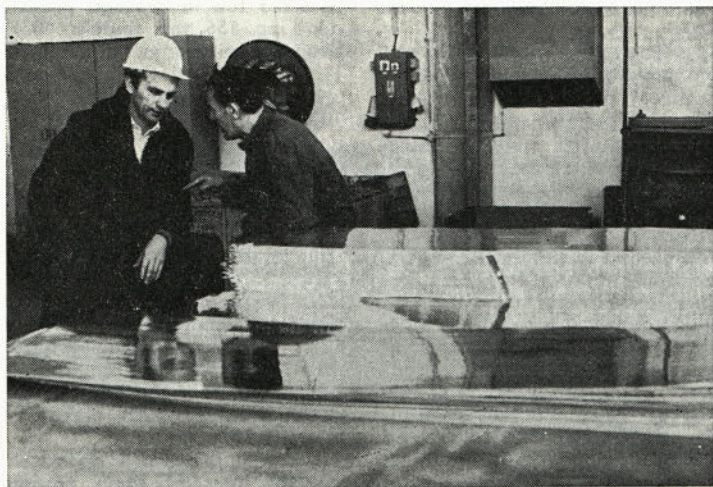
na orodju »Kučiče TL. 0.12«. Za izdelavo novega jedra bi potrebovali 30 dni in prav za toliko časa bi izpadla proizvodnja tega odlitka, ki je bil takrat zelo pomemben za proizvodnjo.

Avtor je predlagal, da bi zlomljeno jedro nadomestili z jedrom iz starega orodja, ki je bilo uničeno, le jedro je bilo nepoškodovano. Zamenjava sama je trajala neznaten čas, poizkusni komad je mersko popolnoma ustrezen in proizvodnja se je lahko nemoteno nadaljevala.

V TOZD LLBK so ugotovili, da take in podobne zamenjave opravijo njihove službe sproti, v danem primeru pa so na to orodje pozabili. Vsekakor je koristno, da se je avtor spomnil te možnosti popravila orodja.

Na predlog službe in komisije za inventivno dejavnost je delavski svet TOZD LLBK avtorja nagradil z enkratno nagrado v znesku 2.000,00 din. C. P.

Predsednik KPO med delavci v novi livarni

(Nadaljevanje s 6. strani)

Zamenjava računalniške opreme prinaša same prednosti pri avtomatski obdelavi podatkov v DO kakor v SOZD UNIAL. Zato je upravičena odločitev za zamenjavo z ekonomskega in strokovnega stališča. Kajti za enako najemnino in nekaj dinarskih stroškov dobimo sodobnejši računalniški sistem, ki omogoča naj sodobnejšo obdelavo podatkov. Naloga strokovne službe za avtomatsko obdelavo podatkov pa je, da te prednosti v sodelovanju s strokovnjaki iz TOZD in DSSS čim bolj izkoristi na komercialno finančnem in tehničnem področju.

Tako bodo odločitveni faktorji dobili točne in pravočasne informacije in na osnovi teh prinašali poslovne odločitve.

Stanko Meško

Kako smo poslovali

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu marcu. Kolona indeksi v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta ter odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1984.

TABELA I — DINAMIKA POSLOVANJA — indeksi fizičnega obsega

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan poslovanja		DOSEŽENO				INDEKSI			
				1983		1984		1984/1983		1984	
		III.	I.-III.	III.	I.-III.	III.	I.-III.	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al hidrat — Al2O3	t	8.775	27.675	9.126	26.134	7.891	23.803	86	91	90	86
Od tega: predelava Al 203	t	400	1.261	528	1.547	—	637	—	41	—	51
Kalc. glin. — red. proizv.	t	8.741	25.659	8.238	25.278	8.160	25.252	99	100	93	98
Kalc. glin. — predelava	t	85	249	—	—	—	27	—	—	—	11
Prod. hidrat Al 203 — predel.	t	338	992	527	1.547	—	610	—	39	—	61
Prod. hidrat Al 203 — red. proizv.	t	—	—	—	—	26	26	—	—	—	—
Skupaj (kalc. gl. + prod. hydr.)	t	9.164	26.900	8.765	26.825	8.186	25.915	93	97	89	96
Raztop. vodno steklo	t	918	2.694	455	925	797	2.019	175	218	87	75
Zeolit A — suhi	t	305	895	63	104	156	547	248	526	51	61
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrol. Al — hala A	t	1.753	5.148	1.811	5.228	1.807	5.268	100	101	103	102
Elektrol. Al — hala B	t	2.066	6.067	2.133	6.261	2.112	6.223	99	99	102	103
Skupaj hala A + B	t	3.819	11.214	3.944	11.489	3.919	11.491	99	100	103	102
Anodna masa	t	2.392	6.864	1.323	5.465	2.359	6.093	178	111	99	89
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	973	2.825	2.385	5.557	2.176	5.207	91	94	224	184
Al formati — za izparilce	t	204	592	—	401	255	790	—	197	125	133
Al žica	t	445	1.293	482	1.728	67	793	14	46	15	61
Al trak — za prodajo	t	474	1.378	181	661	317	989	175	150	67	72
Al trak — za rondelice	t	441	1.282	36	38	266	799	739	2103	60	62
Rondelice — TGA	t	170	493	18	19	133	385	739	2026	78	78
Rondelice — IMPOL	t	51	148	—	—	—	—	—	—	—	—
Izparilci	t	102	296	11	14	111	272	1009	1943	109	92
Al zlitine: gnetne	t	956	2.775	350	1.624	675	2.225	193	137	71	80
livarske	t	743	2.157	1.034	1.872	322	1.438	31	77	43	67
Predzlitine: last. poraba	t	108	312	114	270	98	267	86	99	91	86
za prodajo	t	—	—	39	39	—	—	—	—	—	—
Drogi za kline in stikala	t	10	28	4	13	28	140	700	1077	280	500
Livarna skupaj: Od tega	t	4.677	13.579	4.654	12.236	4.448	13.305	96	109	95	98
Blagovna proizvodnja	t	3.914	11.365	4.461	11.475	3.801	11.309	85	99	97	100
Pretapljanje Al	t	594	1.726	160	970	297	591	186	61	50	34

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu marcu smo proizvedli 7.891 ton Al hidrata Al 203 in s to količino nismo dosegli planirane proizvodnje za 884 ton oz. 10 %. V prvem kvartalu smo proizvedli 23.803 ton Al hidrata Al 203, od tega je predelano 637 ton Al hidrata Al 203 ter s to količino nismo dosegli načrtovane proizvodnje za 3.872 ton (indeks 86), proizvodnje v istem kvartalu preteklega leta pa nismo dosegli za 2.331 ton (indeks 91).

Mesečna proizvodnja kalcinirane glinice znaša 8.160 ton, Al hidrata Al 203 pa smo prodali 26 ton, to je skupaj 8.186 ton in je za 978 ton manjša od predvidene (indeks 89). Kumulativna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat) je dosežena z 25.915 ton, to pomeni, da je za 985 ton oz. 4 % manjša od planirane v letnem planu poslovanja in 910 ton manjša kot v istem obdobju preteklega leta (indeks 97).

z tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji Al hidrata Al 203 v prvem kvartalu porabili 145 % Na hidroksida, 122 % pare, 270 % žganega apna in 110 % električne energije.

Pri kalcinirani glinici smo v prvih treh mesecih presegli samo porabo toplotne energije za 6 %. Manjša pa je poraba Al fluorida za 67 % napram planirani porabi.

V tretjem mesecu smo proizvedli 797 ton raztopljenega vodnega stekla in s tem nismo dosegli načrtovane proizvodnje za 121 ton oz. 14 %. V prvem kvartalu je proizvedeno 2.019 ton raztopljenega vodnega stekla, to je 675 ton manj kot smo planirali v let-

nem planu poslovanja (indeks 75) in 1.094 ton več kot v istem kvartalu preteklega leta (indeks 218).

Proizvodnja zeolita A-suhega je v marcu dosežena s 156 ton (indeks 51), v prvih treh mesecih pa znaša 547 ton in ne dosega načrtovane za 348 ton oz. 39 %.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V elektrolizi A smo v marcu proizvedli 1.807 ton elektrolitskega Al ter s to količino presegli planirano proizvodnjo za 54 ton oz. 3 %. V času od I-III znaša proizvodnja 5.268 ton in prav tako presega plan za 2 %, proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta pa za 1 %.

V elektrolizi B znaša marčevska proizvodnja 2.112 ton, torej je za 46 ton oz. 2 % večja od načrtovane v letnem planu poslovanja. Kumulativna proizvodnja je 6.223 ton in presega predvideno za 156 ton (indeks 103). Skupna proizvodnja hale A in B je dosežena v tretjem mesecu z 3.919 ton, kar pomeni, da je za 100 ton večja od planirane (indeks 103). V prvem kvartalu smo skupaj proizvedli 11.491 ton in s to količino presegli načrtovano proizvodnjo za 277 ton oz. 2 %, proizvodnjo v istem kvartalu preteklega leta pa smo presegli za 2 toni.

V hali A smo v prvem kvartalu presegli samo porabo kriolita za 13 %, ostalih surovin pa smo porabili manj kot smo planirali in sicer: anodne mase za 4 %, Al fluorida za 20 % in električne energije za 1 %.

Tudi v hali B smo v prvih treh mesecih presegli samo porabo

TABELA II. PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan 1984	DOSEŽENO		INDEKSI	
			III.	I.-III.	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat — Al 203						
— boksit	t *	2,680	2,454	2,667	92	100
— Na hiperoksid	t *	0,11302	0,17897	0,16356	158	145
— para	t	4,450	5,406	5,449	121	122
— žgano apno	t	0,0405	0,12639	0,10925	312	270
— el. energija	kWh	350,918	397,549	386,533	113	110
Kalcinirana glinica						
— toplotna energija	GJ	5,094	5,330	5,416	105	106
— para	t	0,04203	0,04203	0,04201	100	100
— Al fluorid	t	0,0004	0,00013	0,00013	33	33
— el. energija	kWh	30,997	31,09379	31,05397	100	100
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolit. Al — hala A						
— glinica	t	1,920	1,92008	1,92002	100	100
— Anodna masa	t	0,580	0,52367	0,55430	90	96
— kriolit	t	0,030	0,03019	0,03403	101	113
— Al fluorid	t	0,040	0,03761	0,03199	94	80
— el. energija	kWh	17,971	17,624	17,718	98	99
Elektrolit. Al — hala B						
— glinica	t	1,920	1,92012	1,91988	100	100
— anodna masa	t	0,570	0,57026	0,55792	100	98
— kriolit	t	0,030	0,02555	0,03263	85	109
— Al fluorid	t	0,040	0,03757	0,03674	94	92
— el. energija	kWh	17,537	17,406	17,486	99	100
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,67165	0,67799	0,67812	101	101
— katranska smola	t	0,338015	0,33240	0,33316	98	99
— mazut	t	0,0055	0,00352	0,00320	64	58
— el. energija	kWh	150	141	149	94	99
* — programiran normativ						

kriolita za 9 %, medtem ko smo anodne mase porabili za 2 % manj, Al fluorida pa za 8 % manj kot smo planirali.

V tretjem mesecu smo proizvedli 2.359 ton anodne mase, kar je za 33 ton oz. 1 % manj kot

smo načrtovali in 1.036 ton oz. 78 % več kot v istem mesecu preteklega leta. Kumulativna proizvodnja I-III znaša 6.093 ton in je za 771 ton manjša od planirane proizvodnje (indeks 89), od proizvodnje v istem obdobju pre-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Kako rešiti usodo športnih objektov v Kidričevem

Problematika športnega objekta v Kidričevem in pobuda za dolgoročno rešitev vzdrževanja tega objekta

Športni stadion v Kidričevem so zgradili delavci TGA »Boris Kidrič« Kidričevo leta 1953. Izgradnja športnih objektov je financirala tovarna, mnogo pa je bilo opravljeno s prostovoljnim delom delavcev TGA in krajanov Kidričevega.

Športni stadion v Kidričevem obsega:

- 2 igrišči za nogomet
- 1 igrišče za odbojko
- 1 igrišče za mali nogomet
- 2 teniški igrišči z zidom za treniranje

- atletsko stezo
- strelišče

— zgradbo s skladiščem, slačilnicami, sanitarijami ter klubskimi prostori.

Vsa leta po izgradnji tega športnega objekta, ki je bil last TGA, so se letno planirala tudi sredstva za vzdrževanje in se je objekt redno, tekoče in dobro vzdrževal.

Tako stanje je trajalo do sprejetja zakona o ustanovitvi SIS družbenih dejavnosti oz. ustanovitvev SIS za telesno kulturo v občini Ptuj.

Po ustanovitvi SIS za telesno kulturo občine Ptuj in združevanju sredstev za dejavnost telesnokulturnih organizacij in vzdrževanje športnih objektov iz osebnih dohodkov posameznega delavca, se je pričakovalo, da bo dejavnost in vzdrževanje športnih objektov v telesni kulturi sistemsko urejeno. Zato je TGA tudi predala objekte KS Kidričevo.

Toda sistematsko se je uredilo samo vzdrževanje objektov v mestu Ptuj in sicer: stadiona DRAVA in telovadnice MLADIKA. Ti objekti se tekoče vzdržujejo in tudi stalno posodablja (izdelava novih ograj, izgradnja spremljajočih objektov na nogometnem igrišču, na rokometnem igrišču in stalno urejanje atletske steze, ter sodobna ureditev sanitarij, slačilnic z vsemi potrebnimi stroji za vzdrževanje objekta).

Vzdrževanje objektov v Kidričevem pa je bil in je še za telesno kulturne delavce v SIS za telesnokulturo občine Ptuj vedno prevelik strošek. Menijo, da

mora ta objekt v Kidričevem vzdrževati KS Kidričevo in TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Vsa leta od ustanovitve SIS za telesnokulturo v občini Ptuj se namenja le majhen del združenih sredstev za sofinanciranje športnega objekta v Kidričevem. Da je objekt še v takšnem stanju je pravi čudež, saj ga z minimalnimi finančnimi sredstvi in prostovoljnim delom vzdržujejo člani TKO, ki ga uporabljajo in to: strelska družina Kidričevo, NK Aluminij Kidričevo in teniška sekcija TGA.

Iz razpredelnice je razvidno neenakomerno in skromno financiranje vzdrževanja objekta v Kidričevem, saj je bil leta 1978 enak znesek kot leta 1983.

Pri razdelitvi finančnih sredstev se ne upoštevajo plani in realni prikazi ter stalna opozorila delegatov na skupščinah TKS iz KS Kidričevo in DO TGA, o potrebah po financiranju tega objekta. Sredstva, ki jih letno namenijo za vzdrževanje športnega objekta v Kidričevem zadoščajo le za pokrivanje stroškov porabljenih vode, električne energije, umetnih gnojil ter dimnikarskih uslug.

Zahteva, da naj objekt vzdruže

TGA brez vlaganja združenih sredstev in opravičljiva in ni sprejemljiva, saj delavci TGA združujejo kar precejšnja sredstva za telesno kulturo v občini Ptuj.

Slabo financiranje vzdrževanja športnega objekta v Kidričevem je privedlo do tega, da je ta v fazi propadanja. Stanje je naslednje: tenis igrišče ima popolno uničeno ograjo, letošnja zima je porušila barako za skladiščenje premoga, drv in orodja, ograja okrog objekta je na večjih mestih otrgana, atletska steza ni utrjena in uničeni so robniki, stavba je zanemarjena, streha na stavbi prepušča vodo, ki teče v prostore, sanitarije so dotrajale, na tribuni razpadajo betonski elementi in polomljeni so sedeži,

Če ne bomo s skupnim močmi pričeli s takojšnjo sanacijo, bo ta družbeni objekt popolnoma propadel, kar pa seveda ne smemo dopustiti, kajti objekt, ki so ga zgradili naši delavci, danes stane nekaj milijard dinarjev. Zato predlagamo, da se na vseh nivojih prične akcija za dolgoročno rešitev vzdrževanja tega športnega objekta, tako v KS Kidričevo, TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, TKS Ptuj in ZTKS Ptuj.

KS Kidričevo naj skliče sestanek s predstavniki TKS Ptuj, ZTKO Ptuj, TGA »Boris Kidrič« Kidričevo in TKO, ki objekt koristijo, na katerem se naj doseže dogovor o dolgoročnem vzdrževanju tega športnega objekta.

Možne variante dolgoročnega vzdrževanja objekta so:

1. Objekt se prenese v TGA v službo za družbeni standard, s tem, da del združenih sredstev, ki jih združujejo delavci TGA ostane v TGA za vzdrževanje tega športnega objekta.

2. Objekt se prenese v last ZTKO Ptuj, ki je lastnik objektov v Ptuj in se financira po enakih kriterijih kot objekti v Ptuj.

3. KS Kidričevo, SIS za telesnokulturo Ptuj in TGA sklenejo dogovor o skupnem dolgoročnem financiranju vzdrževanja objekta v Kidričevem.

4. V KS Kidričevo se ustanovi samostojna enota SIS za telesno kulturo, kjer bi se stekala sredstva iz DO Kidričevega za financiranje športne dejavnosti in vzdrževanje športnih objektov na področju KS Kidričevo.

Stanko Meško

Za ilustracijo te trditve navajamo naslednje podatke:

— leta 1979 so delavci TGA združili	710.744,12 din
— leta 1980 so delavci TGA združili	1.015.500,00 din
— leta 1983 so delavci TGA združili	2.286.720,00 din
— leta 1984 bodo delavci TGA združili/cca.	4.000.000,00 din

za leto 84 je izračun napravljen na osnovi januarskega združevanja sredstev za telesno kulturo v občini Ptuj, ki znaša 343.000,00 din.

Pregled združenih finančnih sredstev, ki so namenjena za vzdrževanje objektov:

Leto	Športni objekti Ptuj	Športni objekti Kidričevo
1978	667.818,15	102.800,00
1979	758.113,45	114.000,00
1980	802.200,00	770.193,85
1981	1.571.500,00	78.592,00
1982	2.473.053,95	94.310,00
1983	2.736.387,80	114.900,00
1984 predlog ZTKO	4.192.709,70	ni nakazana nobena 1/12 za 1.84 kljub temu, da je sklep skupšč. SIS za začasno financ. sprejet

V prvem kvartalu smo proizvedli 13.305 ton različnih proizvodov, to je za 274 ton oz. 2 % manj kot smo planirali in 1.069 ton oz. 9 % več kot v enakem kvartalu preteklega leta. Kumulativna blagovna proizvodnja je 11.309 ton in je za 56 ton manjša od predvidene (indeks 100).

V tretjem mesecu smo pretopili 297 ton Al za tuje naročnike, to je 50 % planiranega pretapljanja. V prvih treh mesecih znaša pretapljanje 591 ton Al in dosega plan samo s 34 %.

Gradivo pripravila:
Dragica Leskovar

Popravek!

V prejšnji številki Aluminija je prišlo pri tiskanju do neljube napake pri tabeli št. 1., kjer je bila pomaknjena vrstica, zato so bili rezultati malo drugačni.

ISKRICE

Iz česa sestoji življenje? Iz tega, kar iz njega napravimo.

MAUGHAM

Življenje pomeni nepretrgano vrsto osebnih odkritij.

G. HAUPTMANN

Živeti — to ne pomeni dihati, temveč delati.

ROUSSEAU

Težave rastejo, čim bolj se bližamo cilju.

GOETHE

Če imaš uspeh, te poznajo ljudje, če nimaš uspeha, spoznaš ti druge.

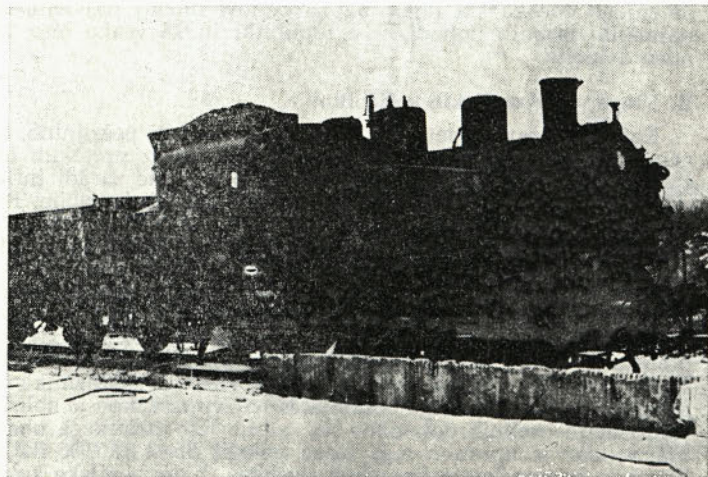
ANON

teklega leta pa je večja za 628 ton (indeks 111).

Pri kumulativni proizvodnji a-nodne mase smo porabili 101 % petrolkoks, 99 % katranske smole, 58 % mazuta in 99 % električne energije glede na planirano porabo surovin.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

V livarni in obratu predelave smo v mesecu marcu proizvedli 4.448 ton različnih livarniških proizvodov ter s to količino nismo dosegli planirane proizvodnje za 229 ton oz. 5 %, proizvodnje v istem mesecu preteklega leta pa ne za 206 ton oz. 4 %. Od skupne proizvodnje znaša mesečna blagovna proizvodnja 3.801 ton in je za 113 ton manjša od načrtovane proizvodnje v letnem planu poslovanja (indeks 97).

Kolikšna bo moja pokojnina?

A. Kako se izračuna pokojninska osnova?

Pokojnina je poleg pokojninske dobe odvisna predvsem od osebnih dohodkov, ki jih je zavarovanec prejemal v določenem obdobju, kar oblikuje tako imenovano pokojninsko osnovo.

Za zavarovanca, ki se upokojuje po splošnih predpisih, je pokojninska osnova mesečno povprečje osebnih dohodkov iz zadnjega desetletja njegovega zavarovanja pred uveljavitvijo pravice do upokojitve, ali katerih koli drugih zaporednih 10 let zavarovanja, ki jih lahko zavarovanec sam izbira vse od leta 1966 dalje. V matematičnem jeziku povedano je pokojninska osnova: vsota valoriziranih povprečnih osebnih dohodkov, ki se deli s številom let, iz katerih je bil vzet povprečni osebni dohodek.

Upokojenec ima torej pravico, da si za izračun pokojninske osnove lahko izbere najugodnejše obdobje zaporednih desetih let zavarovanja vse od 1. 1. 1966 naprej.

Trenutno lahko zavarovanci, ki odhajajo v pokoj, izbirajo pri izračunu najugodnejše variante kar med 9 oziroma 18 variantami pokojninske osnove.

In kaj vse od osebnega dohodka pride v poštev za izračun pokojninske osnove? Pri tem pride v poštev osebni dohodek, ki ga je zavarovanec dobival za svoje delo v polnem delovnem času, sem sodijo tudi dodatek za minulo delo, za izkušnost in posebne delovne razmere (izmensko delo, nočno delo). Zavarovanec se v pokojninsko osnovo lahko vštejejo tudi osebni dohodki za delo preko polnega delovnega časa, kadar so bili po zakonu dolžni delati preko polnega delovnega časa.

Pri izračunu pokojninske osnove se upoštevajo tudi nadomestila osebnih dohodkov za čas bolniškega staleža. Pri tem pa namesto dejanskega zneska nadomestila za izračun pokojninske osnove upošteva osnova, od katere se je nadomestilo odmerilo. Ta osnova pa se potem valorizira s količnikom za preračun osebnih dohodkov iz leta, iz katerega je vzeta. Če je denimo zavarovanec prejemal nadomestilo osebnega dohodka v letu 1982, osnova pa je iz leta 1981, se pri varianti, v kateri se za izračun pokojninske osnove upošteva doseženi osebni dohodek v obdobju 1974—1983, osebni dohodek iz leta 1982 (ki je predzadnje leto desetletnega obdobja) ne valorizira, nadomestilo pa se valorizira z enakim količnikom, kot osebni dohodek iz leta 1981 (glede na to, da je osnova vzeta iz leta 1981). Ali ni to zapleteno, kajne? V pokojninsko osnovo se ne vštejejo nagrade in honorarji za delo, opravljeno izven rednega delovnega časa. Terenski dodatek, regres za dopust in dodatek za ločno življenje ne pridejo v poštev pri izračunu pokojninske osnove.

Omenili smo že, da lahko tisti, ki odhajajo v pokoj, trenutno izberejo najugodnejšo pokojninsko osnovo od devetih, oziroma osemnajstih možnih. Prvo desetletno obdobje, ki pride v poštev za izračun zavarovančeve pokojnine, je obdobje od 1. 1. 1960 do 31. 12. 1975, itd. — vse do zadnjega možnega obdobja od 1. 1. 1974 do 31. 12. 1983. Vsako obdobje ima dve varianti izračuna pokojninske osnove.

Posamezno leto pride v poštev za izračun pokojninske osnove le, če znaša zavarovalna doba v tem letu najmanj 6 mesecev in je zavarovanec v tem času tudi prejemal osebni dohodek. Tisti, ki bodo šli v pokoj po 1. juliju 1984, bodo tako imeli na voljo še eno dodatno desetletno obdobje za izračunavanje najugodnejše možnosti.

Zakaj se sploh spleča izbirati med vsemi temi variantami? Dejstvo je, da na osnovi izračuna pokojninskih osnov iz različnih zaporednih desetletnih obdobjih lahko dobite zelo različne pokojnine. Vaša pravica in hkrati dolžnost strokovne službe SPIZ je, da se izbere med njimi najugodnejši znesek, torej najvišja možna pokojnina.

Velja omeniti tudi socialne popravke, toko imenovani: najvišjo in najnižjo pokojninsko osnovo v naši republici. Ta dva omenjena zneska sta določena na osnovi gibanj najvišjih in najnižjih osebnih dohodkov v republici in se vsako leto na novo določita.

B. Vloga valorizacijskih količnikov

Kaj še morate vedeti, da bi lahko izračunali pokojnino, ki vam pripada? Dejstvo je, da osebni dohodki iz preteklih let zavarovanja v trenutku izračunavanja pokojnine zaradi inflacije nimajo takšne vrednosti, kot so jo imeli ob izplačilu. Potrebno jih je valorizirati, da bi jih bilo mogoče primerjati z osebnimi dohodki zadnjih let zavarovanja. Kako se izvede valorizacija osebnih dohodkov? Najbolj preprosto povedano: osebne dohodke, ki jih je delavec prejemal v zadnjih dveh letih desetletnega obdobja, ki se upošteva za izračun pokojninske osnove, štejemo v dejanskih zneskih; osebne dohodke iz preostalih osmih let pa valoriziramo s posebnimi valorizacijskimi količniki. Osebni dohodki se valorizirajo s količniki na predzadnje leto 10-letnega obdobja. Novi zvezni zakon je določil valorizacijo osebnih dohodkov na zadnje leto 10-letnega obdobja, vendar je uporabo tega člena odložil do 1. 1. 1986 dalje. Vzrok je pomanjkanje finančnih sredstev. Valorizacijske količ-

nike vsako leto meseca marca določi skupščina SPIZ na osnovi gibanj povprečnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v republici v minulem letu. Vsaka republika in pokrajina ima torej svoje količnike. S temi količniki se osebni dohodki iz prejšnjih let preračunavajo na vrednost, ki bi jo imeli leto pred tistim letom, iz katerega se je kot zadnji upošteval osebni dohodek za izračun pokojninske osnove. Količniki so za vsako leto drugačni. Katere pa morate upoštevati v konkretnem primeru, pa je odvisno od tega, katero desetletje vzamete za izračun.

Vsekakor tudi vsi ti podatki še ne zadoščajo, da bi si lahko izračunali pokojnino, ki vam bo pripadala. Za to potrebujete še podatke o vsakoletnih usklajevanjih pokojnin z ekonomskimi gibanji. Z novim zakonom je sedaj določeno medletno usklajevanje pokojnin s 1. 7. in 1. 10. tekočega koledarskega leta. Dokončno usklajevanje se izvaja na začetku vsakega novega koledarskega leta. Kot podlaga služi rast povprečnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v minulem letu.

C. Vsakoletna povečanja pokojnin

V začetku koledarskega leta se dokončno uskladijo vse pokojnine, razen tistih, pri katerih smo za izračun pokojninske osnove upoštevali tudi osebni dohodek iz leta, iz katerega se upoštevajo ekonomska gibanja za izračun odstotka povečanja pokojnin. Na primer: pokojnine, pri katerih je bil za izračun pokojninske osnove upoštevan osebni dohodek iz leta 1983, niso deležne uskladitve pokojnin v letu 1984, ker so ekonomska gibanja iz leta 1983 podlaga za uskladitev pokojnin s 1. 1. 1984. Te pokojnine bodo prvič po rednem postopku akontativno usklajene 1. 7. 1984, nato 1. 10. 1984, dokončna uskladitev pa bo izvršena s 1. 1. 1985.

Pri izračunih pokojnin na osnovi pokojninskih osnov iz posameznih desetletnih obdobjih je torej potrebno upoštevati vse vsakoletne uskladitve pokojnin iz preteklih let, pri tem pa paziti, iz katerega leta je bil kot zadnji upoštevan doseženi osebni dohodek.

Vsa ta pokojninska aritmetika še zdaleč ni preprosta. Skri-va množico ugank in zank. Za nevesče računarje in tiste, ki bi jim matematika za bodoče upokojece morebiti naredila preveč sivih las, je služba SPIZ dolžna izračunati pokojnino po vseh možnih variantah. V zadnjem času prepuščajo izračunavanje pokojnin na naši republiški SPIZ računalniku. Izračun vseh možnih variant z izbrano najugodnejšo dobi tudi vsak zavarovanec v roke, skupaj s sklepom oziroma odločbo, da izpolnjuje pogoje za upokojeitev.

Za tiste, ki izračunom SPIZ-ovega računalnika ne zaupajo popolnoma ali bi radi sami, ročno ali oboroženi z digitrončkom izračunali, kakšna pokojnina jim bo pripadala, pa na najbolj enostavnem primeru prikazujemo, kako se lotiti tega opravila in ga z nekaj muje tudi opraviti.

D. Primer izračuna

Vzamemo primer zavarovanca K. Z., ki je s 1. 1. 1984 dopolnil 40 let pokojninske dobe in namerava v pokoj. Kolikšna bo njegova pokojnina?

Ker ima polno pokojninsko dobo, mu pripada pokojnina v višini 85 odstotkov od pokojninske osnove. Na izbiro ima 9 obdobjih za izračun pokojninske osnove. Kako se ugotovi odstotek pokojnine je razvidno iz članka »Predčasna pokojnina«, ki je izšel v januarjski številki našega glasila.

Obdobje od 1. 1. 1966 do 31. 12. 1975

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	
1966	1.228	×	341,6	=	4.194,84
1967	1.365	×	309,3	=	4.221,94
1968	1.710	×	282,3	=	4.827,33
1969	1.817	×	245,2	=	4.455,28
1970	2.146	×	204,6	=	4.390,71
1971	2.509	×	171,3	=	4.297,91
1972	2.630	×	145,5	=	3.826,65
1973	3.017	×	125,6	=	3.789,35
1974	3.918	×	100,0	=	3.918,00
1975	4.950	×	100,0	=	4.950,00
					42.872,01

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša torej 42.872,01 : 10 = 4.287,20 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar zneske 3.644,12 dinarjev.

Poleg tega mu pripada povečanje pokojnine na račun vsakoletne uskladitve, in sicer od 1. 1. 1977 dalje, ker je bil pri tej varianti zadnji osebni dohodek upoštevan iz leta 1975.

s 1. 1. 1977 za 15,5 % = 3.644,12 × 115,5 = 4.208,95
s 1. 8. 1977 za 4 % in 60 din = 4.208,95 × 104 + 60 = 4.437,30
s 1. 1. 1978 za 10 % na 4.881,03

s 1. 1. 1978 še za 2 % na	4.978,65
s 1. 7. 1978 za 7 % na	5.327,15
s 1. 1. 1979 za 12 % na	5.966,40
s 1. 1. 1979 še za 1,8 % na	6.073,79
s 1. 7. 1979 za 10 % na	6.681,16
s 1. 1. 1980 za 10 % na	7.349,27
s 1. 1. 1980 še za 3,5 % na	7.606,49
s 1. 9. 1980 za 6 % na	8.062,87
s 1. 1. 1981 za 12 % na	9.030,41
s 1. 7. 1982 za 8 % na	9.752,84
s 1. 7. 1982 še za 10 % na	10.728,12
s 1. 1. 1982 za 9,4 % na	11.736,56
s 1. 1. 1982 še za 0,1 % na	11.784,29
s 1. 7. 1982 za 10 % na	12.923,11
s 1. 10. 1982 za 6 % na	13.698,49
s 1. 1. 1983 za 5 % na	14.383,41
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	14.800,52
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	15.466,54
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	15.621,20
s 1. 1. 1984 za 11 % na	17.339,53
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	18.813,39

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **18.813,39 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1967 do 31. 12. 1976

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	
1967	1.365	×	386,9	=	5.281,18
1968	1.710	×	353,2	=	6.039,72
1969	1.817	×	306,7	=	5.572,73
1970	2.146	×	255,9	=	5.491,61
1971	2.509	×	214,3	=	5.376,78
1972	2.630	×	182,0	=	4.786,60
1973	3.017	×	157,1	=	4.739,70
1974	3.918	×	125,1	=	4.901,41
1975	4.950	×	100,0	=	4.950,00
1976	5.079	×	100,0	=	5.079,00
				=	52.218,73

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 52.218,73 : 10 = 5.221,87 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 4.438,58 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1978 dalje oziroma že od 1. 8. 1977, ker je bila to medletna akontivna uskladitev.

s 1. 8. 1977 za 4 % in 60 din na	4.676,12
s 1. 1. 1978 za 10 % na	5.143,73
s 1. 1. 1978 še za 2 % na	5.246,60
s 1. 7. 1978 za 7 % na	5.613,86
s 1. 1. 1979 za 12 % na	6.287,52
s 1. 1. 1979 še za 1,8 % na	6.400,69
s 1. 7. 1979 za 10 % na	7.040,75
s 1. 1. 1980 za 10 % na	7.744,82
s 1. 1. 1980 še za 3,5 % na	8.015,88
s 1. 9. 1980 za 6 % na	8.496,83
s 1. 1. 1981 za 12 % na	9.516,44
s 1. 7. 1981 za 8 % na	10.277,75
s 1. 7. 1981 še za 10 % na	11.305,52
s 1. 1. 1982 za 9,4 % na	12.368,23
s 1. 1. 1982 še za 0,1 % na	12.380,59
s 1. 7. 1982 za 10 % na	13.618,64
s 1. 10. 1982 za 6 % na	14.435,75
s 1. 1. 1983 za 5 % na	15.157,53
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	15.597,09
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	16.298,95
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	16.461,93
s 1. 1. 1984 za 11 % na	18.272,74
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	19.825,92

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **19.825,92 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1968 do 31. 12. 1977

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	
1968	1.710	×	408,0	=	6.976,80
1969	1.817	×	354,4	=	6.439,44
1970	2.146	×	295,6	=	6.343,57
1971	2.509	×	247,6	=	6.212,28
1972	2.630	×	210,2	=	5.528,26
1973	3.017	×	181,5	=	5.475,85
1974	3.918	×	144,5	=	5.661,51
1975	4.950	×	115,5	=	5.717,25
1976	5.079	×	100,0	=	5.079,00
1977	6.395	×	100,0	=	6.395,00
				=	59.828,96

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 59.828,96 : 10 = 5.982,89 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 5.085,45 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1979 dalje, oziroma že od 1. 7. 1978, ker je bila to medletna akontivna uskladitev.

s 1. 7. 1978 za 7 % na 5.441,43

s 1. 1. 1979 za 12 % na	6.094,40
s 1. 1. 1979 še za 1,8 % na	6.204,09
s 1. 7. 1979 za 10 % na	6.824,49
s 1. 1. 1980 za 10 % na	7.506,93
s 1. 1. 1980 še za 3,5 % na	7.769,67
s 1. 9. 1980 za 6 % na	8.235,85
s 1. 1. 1981 za 12 % na	9.224,15
s 1. 7. 1981 za 8 % na	9.962,08
s 1. 7. 1981 še za 10 % na	10.958,28
s 1. 1. 1982 za 9,4 % na	11.988,35
s 1. 1. 1982 še za 0,1 % na	12.000,33
s 1. 7. 1982 za 10 % na	13.200,36
s 1. 10. 1982 za 6 % na	13.992,38
s 1. 1. 1983 za 5 % na	14.691,99
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	15.118,05
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	15.798,36
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	15.956,34
s 1. 1. 1984 za 11 % na	17.711,53
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	19.217,01

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **19.217,01 dinarjev**

Obdobje od 1. 1. 1969 do 31. 12. 1978

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	
1969	1.817	×	422,0	=	7.667,74
1970	2.146	×	352,0	=	7.553,92
1971	2.509	×	294,8	=	7.396,53
1972	2.630	×	250,3	=	6.582,89
1973	3.017	×	216,2	=	6.522,75
1974	3.918	×	172,1	=	6.742,87
1975	4.950	×	137,6	=	6.811,20
1976	5.079	×	119,1	=	6.049,08
1977	6.395	×	100,0	=	6.395,00
1978	6.758	×	100,0	=	6.758,00
				=	68.479,98

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 68.479,98 : 10 = 6.847,99 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 5.820,79 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1980 dalje oziroma že od 1. 7. 1979, ker je bila to medletna akontativna uskladitev.

s 1. 7. 1979 za 10 % na	6.402,86
s 1. 1. 1980 za 10 % na	7.043,14
s 1. 1. 1980 še za 3,5 % na	7.289,64
s 1. 9. 1980 za 6 % na	7.727,01
s 1. 1. 1981 za 12 % na	8.654,25
s 1. 7. 1981 za 8 % na	9.346,59
s 1. 7. 1981 še za 10 % na	10.281,24
s 1. 1. 1982 za 9,4 % na	11.247,67
s 1. 1. 1982 še za 0,1 % na	11.258,91
s 1. 7. 1982 za 10 % na	12.384,80
s 1. 10. 1982 za 6 % na	13.127,88
s 1. 1. 1983 za 5 % na	13.784,27
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	14.184,01
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	14.822,29
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	14.970,51
s 1. 1. 1984 za 11 % na	16.617,26
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	18.029,72

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **18.029,72 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1979

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	
1970	2.146	×	429,0	=	9.206,34
1971	2.509	×	359,3	=	9.014,83
1972	2.630	×	305,1	=	8.024,13
1973	3.017	×	263,4	=	7.946,77
1974	3.918	×	210,0	=	8.227,80
1975	4.950	×	167,7	=	8.301,15
1976	5.079	×	145,1	=	7.369,62
1977	6.395	×	121,9	=	7.795,50
1978	6.758	×	100,0	=	6.758,00
1979	9.905	×	100,0	=	9.905,00
				=	82.549,14

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 82.549,14 : 10 = 8.254,91 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 7.016,67 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1981 dalje oziroma že od 1. 9. 1980, ker je bila to medletna akontativna uskladitev.

s 1. 9. 1980 za 6 % na	7.437,67
s 1. 1. 1981 za 12 % na	8.330,19
s 1. 7. 1981 za 8 % na	8.996,60
s 1. 7. 1981 še za 10 % na	9.896,26
s 1. 1. 1982 za 9,4 % na	10.826,50
s 1. 1. 1982 še za 0,1 % na	10.837,32
s 1. 7. 1982 za 10 % na	11.921,05
s 1. 10. 1982 za 6 % na	12.636,31

s 1. 1. 1983 za 5 % na	13.268,12
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	13.652,89
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	14.267,27
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	14.409,94
s 1. 1. 1984 za 11 % na	15.995,03
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	17.354,60

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **17.354,60 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1980

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	valorizirani povprečni OD
1971	2.509	×	450,0	=	11.290,50
1972	2.630	×	382,1	=	10.049,23
1973	3.017	×	329,9	=	9.953,08
1974	3.918	×	262,6	=	10.288,66
1975	4.950	×	210,0	=	10.395,00
1976	5.079	×	181,7	=	9.228,54
1977	6.395	×	152,6	=	9.758,77
1978	6.758	×	125,2	=	8.461,01
1979	9.905	×	100,0	=	9.905,00
1980	12.467	×	100,0	=	12.467,00
					101.796,79

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 101.796,79 : 10 = 10.179,67 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 8.652,71 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1982 dalje, oziroma že od 1. 7. 1981, ker je bila to medletna akontativna uskladitev.

s 1. 7. 1981 za 8 % na	9.433,92
s 1. 7. 1981 še za 10 % na	10.279,41
s 1. 1. 1982 za 9,4 % na	11.245,67
s 1. 1. 1982 še za 0,1 % na	11.256,91
s 1. 7. 1982 za 10 % na	12.382,60
s 1. 10. 1982 za 6 % na	14.185,55
s 1. 1. 1983 za 5 % na	14.894,82
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	15.326,76
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	16.016,46
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	16.176,62
s 1. 1. 1984 za 11 % na	17.956,04
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	19.482,30

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **19.482,30 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1981

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	valorizirani povprečni OD
1972	2.630	×	453,1	=	11.916,53
1973	3.017	×	391,2	=	11.802,50
1974	3.918	×	311,4	=	12.200,65
1975	4.950	×	249,0	=	12.325,50
1976	5.079	×	215,5	=	10.945,24
1977	6.395	×	181,0	=	11.574,95
1978	6.758	×	148,5	=	10.035,63
1979	9.905	×	118,6	=	11.747,33
1980	12.467	×	100,0	=	12.467,00
1981	15.823	×	100,0	=	15.823,00
					120.838,33

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 120.838,33 : 10 = 12.083,83 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 10.271,25 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1983 dalje, oziroma že od 1. 7. 1982, ker je bila to medletna akontativna uskladitev.

s 1. 7. 1982 za 10 % na	11.298,37
s 1. 10. 1982 za 6 % na	11.976,27
s 1. 1. 1983 za 5 % na	12.575,08
s 1. 1. 1983 še za 2,9 % na	12.939,75
s 1. 1. 1983 še za 4,5 % na	13.522,03
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	13.657,25
s 1. 1. 1984 za 11 % na	15.159,54
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	16.448,10

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **16.448,10 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1973 do 31. 12. 1982

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	valorizirani povprečni OD
1973	3.017	×	508,9	=	15.353,51
1974	3.918	×	405,1	=	15.871,81
1975	4.950	×	323,9	=	16.033,05
1976	5.079	×	280,3	=	14.236,43
1977	6.395	×	235,4	=	15.053,83
1978	6.758	×	193,2	=	13.056,45
1979	9.905	×	154,3	=	15.283,41

1980	12.467	×	130,1	=	16.219,56
1981	15.823	×	100,0	=	15.823,00
1982	19.075	×	100,0	=	19.075,00

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 156.006,05 : 10 = 15.600,60 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 13.260,51 dinarjev.

To pokojnino usklajujemo od 1. 1. 1984 dalje, oziroma že od 1. 1. 1983, ker je bila to medletna akontativna uskladitev.

s 1. 1. 1983 za 4,5 % na	13.857,23
s 1. 1. 1983 še za 1 % na	13.995,80
s 1. 1. 1984 za 11 % na	15.535,33
s 1. 1. 1984 še za 8,5 % na	16.855,83

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **16.855,83 dinarjev**.

Obdobje od 1. 1. 1974 do 31. 12. 1983

Leto	Povpr. OD	×	količnik valoriz. = valorizirani povprečni OD	=	valorizirani povprečni OD
1974	3.918	×	510,3	=	19.993,55
1975	4.950	×	408,0	=	20.195,00
1976	5.079	×	353,1	=	17.933,94
1977	6.395	×	296,6	=	18.967,57
1978	6.758	×	243,3	=	16.442,21
1979	9.905	×	194,3	=	19.245,41
1980	12.467	×	163,9	=	20.433,41
1981	15.823	×	126,0	=	19.936,98
1982	19.075	×	100,0	=	19.075,00
1983	24.685	×	100,0	=	24.685,00

Pokojninska osnova v tem obdobju znaša 196.908,07 : 10 = 19.690,80 din, pokojnina pa 85 % pokojninske osnove, kar znese 16.737,18 dinarjev.

Ta pokojnina bo usklajena od 1. 1. 1985 dalje, oziroma že od 1. 7. 1984 dalje, ker bo to prva medletna akontativna uskladitev na račun uskladitve s 1. 1. 1985.

Pokojnina po tem obdobju znaša torej **16.737,18 dinarjev**.

Kot že uvodoma povedano, lahko zavarovanci izbirajo med 9 obdobji najugodnejše. Vsako obdobje pa ima še varianto. Skupaj je tako lahko 18 variant.

O tem pa v naslednji številki.

Zoran Heric

PRAVNI NASVETI

RAZPOREDITVE

1.

Delavka iz Trbovelj je bila razporejena na dela »uvajanje v dela«, za katera se zahteva IV. stopnja strokovnosti. Pri teh delih še ni imela izkušenj. Pred njo je to delo opravljala delavka s 5. stopnjo strokovnosti. Delavka zahteva razporeditev na dela 5. stopnje.

Razporeditev na dela IV. strokovnostne skupine ustreza delavkini strokovni usposobljenosti. Ta dela so v Pravilniku o razvidu del določena za delavce, ki so začeli delati na posameznih delih in menimo, da je v tem primeru razporeditev ustrezna. Glede na svoje delovne izkušnje ne more samostojno opravljati del v zvezi s plačilnim prometom, ki jih je poprej opravila delavka, ki jo sedaj nadomešča. O tem vprašanju lahko seveda dokončno odloči predpostavljeni oz. tisti, ki pozna dela in naloge in tudi delo, ki ga opravlja delavka sedaj in ki ga je opravljal njena predhodnica. Povsem mogoče je tudi, da so zahteve previsoko postavljene.

2.

V zvezi z razporeditvami v novo livarno so se pojavila mnoga vprašanja (razporeditev delavcev na druga dela).

Po zakonu o delovnih razmerjih je delavec lahko razporejen v času delovnega razmerja na vsako delo in k vsaki nalogi, ki ustreza njegovi strokovni usposobljenosti ali z delom pridobljenimi delovnimi zmožnostmi. Razlogi za razporeditev v drugo temeljno organizacijo so med drugimi tudi pomanjkanje delavcev v eni temeljni organizaciji, kjer je bil povod za razporeditev v tozd Predelava aluminija. Pri delavcih z omejeno delovno zmožnostjo je potrebno pred razporeditvijo mnenje invalidske komisije. Če je mnenje invalidske komisije pozitivno, ni nobenega zakonskega zahteva, da razporeditev ne bi bila opravljena. Povsem zmotno je prepričanje, da delavec ne sme biti razporejen na dela, kjer bi prejemal nižji osebni dohodek. Take omejitve noben predpis ne pozna. Prav tako se je pokazalo kot nepravilno mnenje, da so delavci z omejeno delovno zmožnostjo (invalidi III. kategorije) v posebnem položaju. Invalidi III. kategorije so v okviru preostale delovne zmožnosti v celoti izenačeni z drugimi delavci in zanje velja edino le omejitev, da ne smejo biti razporejeni na delo, za katerega po odločitvi invalidske komisije niso sposobni. Sicer pa so izenačeni z drugimi delavci s tem, da dobijo povrnjeno razliko osebnega dohodka v primeru, da so razporejeni na slabše plačano delo od tistega, na katerem so postali invalidi.

Branko RESNIK, dipl. iur.

Disciplinski ukrepi

1. Nada TOMINC, mat. št. 3887, iz Delovne skupnosti skupnih služb, ni preverila hladnega obroka oz. malice ter je bila dostavljena na delilna mesta oporečna radgonska salama za hladno malico oporečna mortadela, ni kontrolirala kuharic v obratu družbene prehrane, glede porabe materiala pri pripravi malice, zaradi česar je bilo porabljeno preveč živil, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev in plačilo materialne škode v znesku 2.858,00 dni.

2. Aleksander BLAŽ, mat. št. 1616, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 27. 9. 1983 ob 7. uri pozabil vklopiti omejevalec konice v komandnem prostoru stikalnice, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesecev.

3. Stanko ŠIROVNIK, mat. št. 6223, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 2. 1. 1984 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % enomesečnega OD.

4. Dušan KOLMANIČ, mat. št. 5821, iz TOZD Glinica, 25. 11. 1983 prišel vinjen na delo ter istega dne grozil stražarju Cetlu, da ga bo pretepel, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev in plačilo pavšala v znesku 10 % enomesečnega OD.

5. Franc RAJH, mat. št. 6237, iz TOZD Tovarna glinice, 26. 10. 1983 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

6. Drago PREDIKAKA, mat. št. 5782, iz TOZD Tovarna glinice, 30. 12. 1983 spal v prostoru za tehtanje glinice, izrečen ukrep — javni opomin.

7. Igor DREVENŠEK, mat. št. 6281, iz TOZD Tovarna glinice, 27. 11. 1983 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

8. Franc LESKOVAR, mat. št. 5467, iz TOZD Tovarna glinice, 5. 6. in 7. 11. 1983 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja in plačilo pavšala v znesku 30 % OD.

9. Ivan KMETEC, mat. št. 5574, iz TOZD Tovarna glinice, 29. 11. 1983 žalil vratarja na glavni vrtarnici, izrečen ukrep — opomin.

10. Miran NEDOG, mat. št. 5960, iz TOZD Tovarna glinice, bilo ugotovljeno, da 9. 1. 1984 ni žigosal kartice, izrečen ukrep — opomin.

11. Milan DREVENŠEK, mat. št. 6065, iz TOZD Promet, 14. 1. 1984 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v višini 10 % OD.

12. Anton PANIKVAR, mat. št. 4412, iz TOZD Predelava aluminija, 11. 1. 1984 prišel na delo ob 23. namesto ob 22. uri, izrečen ukrep — javni opomin.

13. Marjan HERIŠ, mat. št. 6235, iz TOZD Tovarna glinice, 22. 1. 1984 neopravičen izostanek z dela, izrečen ukrep — javni

opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

14. Jože SERDINŠEK, mat. št. 4157, iz TOZD Vzdrževanje, 26. 1. 1984 2 uri predčasno in brez dovoljenja odšel z dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšala v višini 2 % OD.

15. Jože PUKŠIČ, mat. št. 5289, iz TOZD Vzdrževanje, 26. 1. 1984 2 uri predčasno in brez dovoljenja odšel z dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšala v višini 2 % OD.

16. Alojz MESAREC, mat. št. 4231, iz TOZD Vzdrževanje, 26. 1. 1984 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

17. Gorazd INKRET, mat. št. 5833, iz TOZD Vzdrževanje, 20. 1. 1984 prinesel v DO 1/2 I konjaka, izrečen ukrep — javni opomin.

18. Drago HOFMAN, mat. št. 4137, iz TOZD Vzdrževanje, bilo ugotovljeno, da je bil 30. 1. 1984 v vinjenem stanju in da je 31. 1. 1984 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin ni plačilo pavšala v znesku 12 % enomesečnega OD.

19. Alojz VINKLER, mat. št. 4429, iz TOZD Vzdrževanje, bilo ugotovljeno, da je zamujal na delo in predčasno odhajal, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev.

20. Janko KRAJNC, mat. št. 2569, iz TOZD Kontrola kvalitete, 15. 1. 1984 prišel v nočno izmeno ob 22.20 uri v vinjenem stanju, imel neopravičeni izostanek, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

21. Janez NIKOLIČ, mat. št. 4046, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 16. 11. 1983 prišel ob 14. uri v vinjenem stanju na delo in imel 8 ur neopravičenega izostanka, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

22. Stanko MUNDA, mat. št. 6174, iz TOZD Proizvodnja aluminija, bilo ugotovljeno, da 26. 1. 1984 ni upošteval zdravnikovih navodil in imel 15., 16. 11. 1983 in 27. 1. 1984 neopravičene izostanke, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja in plačilo pavšala v znesku 40 % OD.

23. Jože ŠTUMBERGER, mat. št. 5934, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 24. 1. 1984 prišel na delo vinjen in imel neopravičen izostanek, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

24. Ivan PESEK, mat. št. 3062, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 26. 1. 1984 ob 20. uri šel iz DO brez dovoljenja, izrečen ukrep — javni opomin.

25. Vinko BUDJA, mat. št. 1489, iz TOZD Proizvodnja aluminija, bilo ugotovljeno, da je 27. in 30. 12. 1983 žalil vratarja, izrečen ukrep — opomin.

26. Milan KUNIČ, mat. št. 4605, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 31. 1. 1984 odšel 2 uri predčas-

no domov in ni žigosal kartice, izrečen ukrep — javni opomin.

27. Martin VESENJAK, mat. št. 4530, iz TOZD Proizvodnja aluminija, 26. 12. 1983 ni pregledal celice 323 in 2. 1. 1984 ni opravil pregleda na peči 324, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 15 % OD.

28. Stanko PERKO, mat. št. 3755, iz TOZD Proizvodnja aluminija, bilo ugotovljeno, da je od 5. 7. 1983 do 8. 7. 83 povzročil motnje pri puljenju klinov, izrečen ukrep — javni opomin.

29. Milan BELŠAK, mat. št. 5063, iz TOZD Predelava alumi-

nija, 25. 11. 1983 prišel v nočno izmeno v vinjenem stanju, spal na delovnem mestu in grazil s fizičnim obračunom, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev in plačilo pavšala v znesku 10 % OD.

30. Jože ERLAČ, mat. št. 6049, iz TOZD Predelava aluminija, 14. in 15. 10. 1983 v nočni izmeni popisal s flomastrom izparilne plošče z žaljivimi besedami, izrečen ukrep — opomin in plačilo materialne škode v višini 333,72 din.

A. Š.

Krvodajalci TGA

Humane akcije so se 27. 3. 1984 udeležili

1. Ranfl Branko	1958	Podvinci 122
2. Lendero Danilo	1961	Apače 104
3. Primc Marjan	1932	Belšakova 45
4. Širec Vekoslav	1963	Slape 14
5. Tumpej Jožica	1960	Majšperk 45
6. Štefančič Franc	1946	Kajuhova 14
7. Mazer Ivan	1954	Kraigerjeva 27
8. Majcen Franc	1955	Podlože 40
9. Smolinger Katica	1944	Lovrenc 85
10. Pišek Feliks	1934	Apače 118
11. Kramberger Jože	1956	Lovrenc 27
12. Sok Stanko	1933	Moškanjci 86 a
13. Ferlinc Darko	1952	Kidričevo 2
14. Petek Franjo	1948	Slovenska cesta 9
15. Vtič Alojz	1933	Sp. Hajdina 128
16. Turk Jože	1944	Gerečja vas 33
17. Avguštin Martin	1935	Podlože 118
18. Kramberger Ignac	1949	Placar 65
19. Bukovič Janez	1955	Trubarjeva 11
20. Mikša Milan	1961	Mezgovci 51
21. Zafošnik Anton	1949	Apače 20
22. Avguštin Albin	1962	Jelovice 23
23. Kavčević Anton	1942	Apače 23
24. Gabrovec Janez	1941	Videm 13
25. Čelan Anton	1943	Pragersko n. h.
26. Pišek Janez	1944	Lovrenc 106
27. Selinšek Edi	1950	Draženci 46
28. Serdinšek Franc	1950	Zupečja vas 27
29. Bombek Peter	1946	Cesta prolet. brig. Mb.
30. Adamčič Marko	1961	Jurčičeva 11
31. Furjan Vekoslav	1954	Arbajterjeva 7
32. Kajzersberger Franc	1943	Kidričevo 9
33. Medved Anton	1943	Ptujska gora 10
34. Gajser Bruno	1948	Cirkovce 62
35. Vedlin Stanko	1958	Preša 30
36. Sakelšek Marjan	1962	Mladinska 6
37. Munda Stanko	1955	Kog 51
38. Rudolf Dragoslav	1057	Vlahovičeva 9
39. Belšak Anton	1929	Gorišnica 114
40. Soršak Stanko	1950	Apače 44

Nujno klicani krvodajalci TGA

1. Vrabl Milan	1953	Sp. Hajdina 52
2. Princ Ivan	1942	Podlože 39
3. Vrabl Marjan	1950	Zg. Hajdina 36
4. Premzl Vlado	1947	Kraigerjeva 13
5. Matjašič Slavko	1961	Cesta Olge Meglič 9
6. Purg Alojz	1957	Makole 11

Sreče ne spoznaš z glavo, temveč s srcem.

Norveški pregovor

Nesreča je lahko tudi most na poti k sreči.

Japonski pregovor

Razstava lutk

Breda VARL se nam je predstavila s samostojno razstavo osnutkov lutk in lutk za lutkovne predstave.

Rojena je leta 1949 v Mariboru Po končanem študiju na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo — oddelek za industrijsko oblikovanje je deset let delala kot likovni urednik pri Založbi »Obzorje«. Danes pa je kot likovni oblikovalec zaposlena v Lutkovnem gledališču Maribor.

Pred nas je razgrnila le del zelo široke palete oblikovalne ustvarjalnosti desetih let, plod iskanja in izredne domiselnosti. Na ogled predstavlja le del osnutkov za lutke in lutk. V tem času je likovno pripravila okoli trideset lutkovnih uprizoritev od Lutkovnega gledališča KUD »Kobanci« iz Kamnice do poklicnega Lutkovnega gledališča Maribor, za skupine širom Slovenije in preko meje. Njen poseben doprinos je delo za skupino MLADJE Koroške dijaške zveze iz Celovca. Na televiziji so razveselile tisoče slovenskih otrok njene žive ZVERINICE IZ REZIJE v trinajstih epizodah.

Njena ustvarjalnost je ves čas močno prispevala h kvalitetni likovni podobi gledaliških predstav

z osnutki scen in kostumov za preko dvajset pionirskih, mladinskih in odraslih ljubiteljskih uprizoritev.

Za dramo SNG Maribor je izdelala sceno za Svabičevega MLADEGA JUNAKA, Filipičevega KEGLERJA in Pavla Golie SRCE IGRACK s kostumi. Uspešni lutkovni delež pa je dala Seligovi LEPI VIDU, Petanovemu KONCERTU ZA IGRALCO IN IGRALCA in televizijski nadaljevanki v 12. delih IGRAJMO SE GLEDALIŠČE.

Bodisi lutke, scena ali kostumi Brede Varl so bili vselej izdelani z izostrenim okusom, zlitjem barv in oblik, ki so govorile in živele z močno likovno govorico, bile sestavni, večkrat tudi temeljni del predstave, s poudarkom na izpovedi in sporočilnosti. Zato ni čudno, da je velik del teh sredstev navduševal na srečanjih od občinskih, področnih in republiških do mednarodnih. Njene stvaritve so nastajale iz ustvarjalne sile in ljubezni, brez iskana materialnih dobrin.

Povsem zaslužno je Breda Varl 1977 leta prejela LINHARTOVO PLAKETO, najvišje priznanje ZKO Slovenije in ZGSS za gledališko področje.

Komisija za kulturo

Bilo je nekaj posebnega

Pohujšanje v dolini Šentflorjanski za TGA

Poleg razstav, ki se vrstijo v naši delovni organizaciji, je komisija za kulturo organizirala še gledališko predstavo v Ptuj, kjer v tej sezoni med drugim igrajo Cankarjevo Pohujšanje v dolini Šentflorjanski v izvorni režiji Branke Bezeljak-Glazerjeve.

Poglejmo, kako so predstavo doživeli nekateri naši sodelavci:

— Predstavo je bila nekaj posebnega.

— Režija, scena, kostumografija je pač nekaj izvirnega. Rdeča, bela in črna barva dajejo poseben čar.

— Verdno je videti izvorno predstavo. Je nekaj posebnega, sodobnega. Cestitam, da so se lotili teme na sodoben način, saj smo doslej navajeni le klasičnih del.

— Predstava je na visoki ravni, umetniško pripravljena, dobra zasledba vlog. Tisti, ki Cankarja vsaj malo pozna, je nekaj imel od predstave, za nepoznavalce pa je pretežka, preveč abstraktnega je vmes.

— Bilo je neko posebno doživetje.

Ob otvoritvi razstave

OBVESTILO

OBVEŠČAMO ŠTIPENDISTE IN OSTALE UČENCE, DA BOMO SPREJEMALI PRIJAVE ZA POČITNIŠKO PRAKSO ZA MESEC JULIJ IN AVGUST DO 10. 6. 1984.

PRIJAVE JE POTREBNO POSLATI V IZOBRAŽEVALNI CENTER TGA, Z NASLEDNJIMI PODATKI: NASLOV, ŠOLA, LETNIK, MESEC OPRAVLJANJA PRAKSE.

Izobraževalni center TGA

Hvala sodelavcu!

Aprila je dopolnil štirideset let delovne dobe in odšel v pokoj Franc Tomanič. Bil je zelo dober delavec in tovariš. Nobeno delo mu ni bilo pretežko in nikoli mu ni zmanjkalo dobre volje, zato smo ga imeli radi.

V imenu vseh sodelavcev zidarjev iz gradbene skupine se mu zelo zahvaljujem za pogostitev na katero nas je povabil. Imeli smo se zelo lepo. Obujali smo spomine in hudo nam je bilo, ko smo se morali raziti.

Želimo mu veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu svoje družine.

Franc Vajsbafer